

ALUMINIJ

Glasilov delovnega kolektiva tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

IZDAJA DELAVSKI SVET
TOVARNE GLINICE IN
ALUMINIJA
»BORIS KIDRIČ«
KIDRIČEVO
Urejuje uredniški odbor:
predsednik Franjo Vrlič,
člani: Alenka Gorup, Sto-
jan inž. Kerbler, Janez
Kostanjevec, Franc Meško,
Andrej Podbreznik, Janez
Sukič, Boris Solovjev, Ru-
di Stelcer in Anton Zadra-
vec.
Odgovorni urednik:
inž. Stane Tonejc
Naslov uredništva:
Aluminij Kidričevo
Tekoči račun pri NB Ptuj
604-19-1-320
Telefon 3 10 95/341
Rokopisov ne vračamo
Tisk: tiskarna časopisnega
podjetja »Mariborski tiske«
Maribor

ŠT. 8—9

SEPTEMBER 1965

LETNIK III.

Novi gospodarski ukrepi

V dosedanjem družbenem razvoju smo dosegli velike uspehe pri graditvi socialističnih, družbeno-ekonomskih in demokratičnih odnosov. Samoupravljanje je kot oblika in posledica teh odnosov dokončno postalo neločljiv del življenja in ustvarjalnosti naših delovnih ljudi. Posledice ustvarjalnih pobud in pospešenega gospodarskega razvoja se kažejo na vseh področjih, tako v visoki stopnji naraščanja dohodka in vključevanju v mednarodno delitev dela, kot tudi na področju družbenega standarda in osebne potrošnje.

Kljub temu pa mora naša družbena skupnost še marsikaj napraviti, da bi izoblikovala stabilnejšo in sodobnejšo materialno podlago za nadaljnji vsestranski napredek. Popolnoma jasno je, da je naš nadaljnji progres odvisen predvsem od uspehov v materialni proizvodnji. Pri tem pa je na dlani, da se bomo morali odločneje boriti proti raznim težavam, ki izvirajo iz naše hitre razvojne poti. Tako je potrebno v prihodnjem obdobju odločno uveljaviti ukrepe, katerih namen je vsestranska stabilizacija in poglobitev doseženih uspehov.

Prvi večji korak v tej smeri, ki je že nakazana, pomenijo določila o uskladitvi cen, prenosu davka na promet iz proizvodnje v potrošnjo, nov tečaj dinarja, likvidacija prispevka iz dohodka gospodarskih organizacij, kakor tudi vrsta drugih ukrepov. S temi ukrepi ustvarjamo nove odnose v delitvi, ki pa hkrati nalagajo delovnim organizacijam in njihovim samoupravnim organom resno delo pri reševanju notranjih problemov, modernizaciji, kooperaciji itd. Skratka, odpravili naj bi vse tiste pomanjkljivosti, ki predstavljajo oviro in povzročajo neoptimalnost zmogljivosti, izkoriščanja kapacitet in ostalih faktorjev, ki pogojujejo proizvodnjo, sposobno za

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z zasedanja delavskega sveta

2. izredno zasedanje delavskega sveta je bilo 3. 9. 1965. Izredno zasedanje je bilo zato, ker je bil pripravljen material za razpravo na delavskem svetu o novi gospodarski reformi in ekonomskem položaju podjetja v bodoče, bili so predlogi za določitev cen proizvodov, nakazana potreba rebalansa finančnega plana zaradi velikih odstopanj od obstoječega finančnega plana, proučitev potreb po ukrepih v zvezi z ekonomičnejšim poslovanjem podjetja, odpisu ugotovljenega primanjkljaja aluminija in razprava o obračunu osebnih dohodkov za I. polletje.

Potem ko se je delavski svet seznanil s predlogi novih cen za aluminij in zlitine in o finančni situaciji, v kateri se bo znašlo podjetje v novem poslovanju, je ugotovil, da finančne situacije še ni možno točno predvideti, ker ni znana nova cena električne energije.

Tovariš direktor je v zvezi z gospodarsko reformo povedal, da se je naše podjetje zavestno vključilo v reformo in želi, da bi le-ta šla v zamišljeni smeri. Nova gospodarska reforma ni imela v našem podjetju drugega namena, kot da spremeni od-

nos dolarja na pariteto 1.250 dinarjev pri vseh artiklih in surovinah. To ni bilo dosledno uveljavljeno. Reforma je sama odstopila od odločnega izvajanja tega načela. Tako se je zgodilo, da je sedaj stanje boksitov spet nad pariteto 1.250 din za dolar, da so pridelovalci ravno tako nad to pariteto, medtem ko je aluminij pod njo.

V nadaljnji razpravi o gospodarski reformi in ekonomskem položaju našega podjetja je delavski svet ugotovil, da naše podjetje pri tem ne bo tako prizadeto, da bi bilo potrebno razpravljati o preusmeritvi proizvodnje in da sprejete mere ne vplivajo na hujše poslabšanje ekonomskega položaja, to pa predvsem zato, ker je proizvodnja organizirana z moderno mehanizacijo, posamezni obrati so avtomatizirani in ker že doslej nismo bili obremenjeni za posamezne dajatve, kot je to prometni davek, ki ga je plačevala proizvodnja in podobno.

V podjetju še imamo določene notranje rezerve, na osnovi katerih bi bilo možno povečati proizvodnost, saj je delavski svet ugotovil, da je pri delu kolektiva opaziti še nerazvit čut

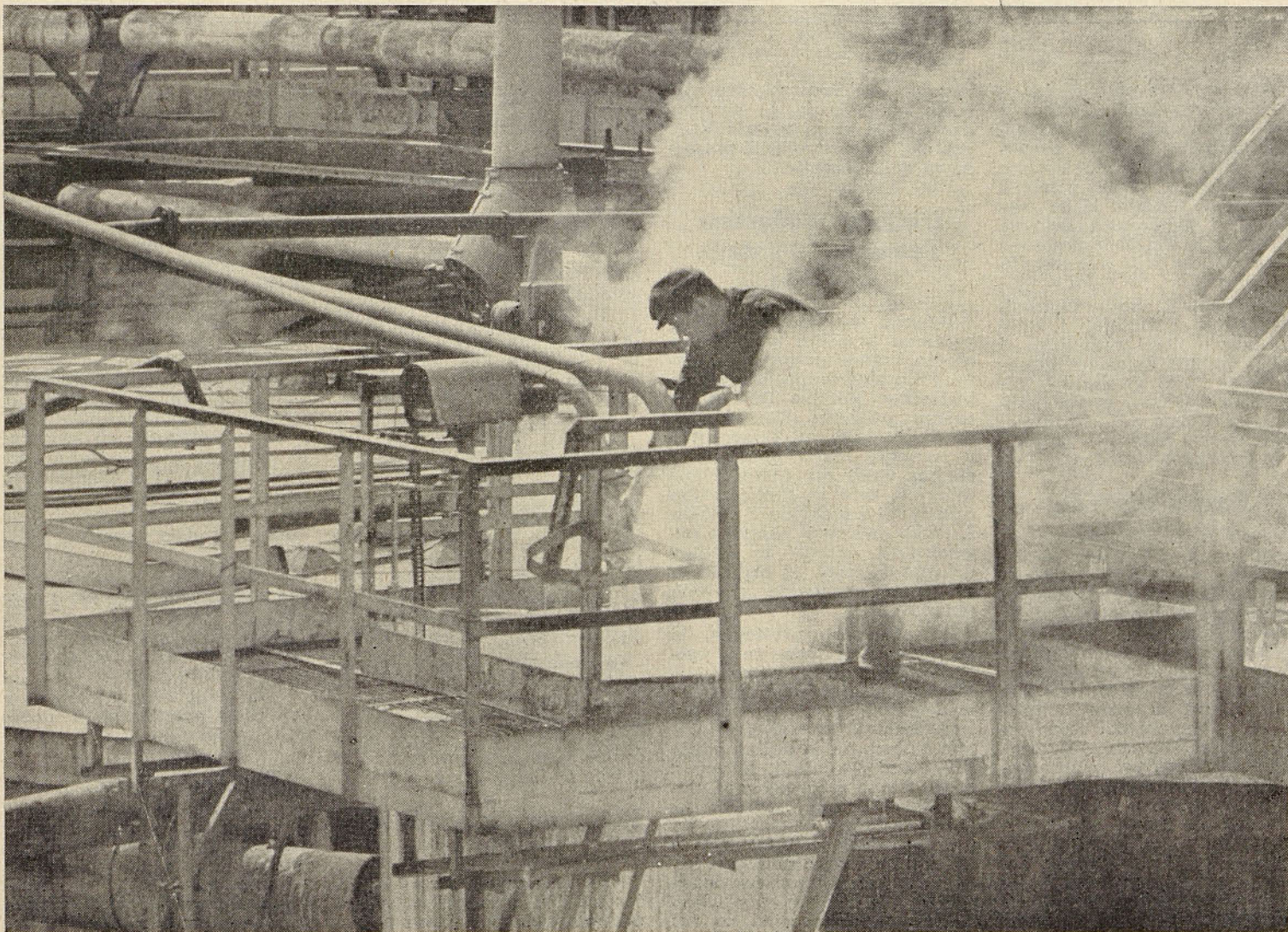
odgovornosti, da sveti proizvajalcev delovnih enot niso izvršili sklepa zadnje seje, da bi naj razpravljali o analizah svojih vodstev o proizvodni problematiki in da bi bilo potrebno na primeren način vplivati na odgovornost posameznega delavca, proučiti organizacijske sheme in zasedbo delovnih mest ter izkoriščanje proizvodnih naprav in v zvezi s tem organizacijo dela.

Potem ko so posamezni člani delavskega sveta obširno razpravljali o vseh teh ugotovitvah, je delavski svet zadolžil vodje delovnih enot, da naj na svojem območju čimprej pristopijo k analiziranju proizvodnje s poudarkom na racionalno zaposlovanje delavcev. Sočasno jim je naročil, da naj vse ukrepejo za izboljšanje in vzdrževanje odgovornosti in maksimalno izkoriščanje proizvodnih naprav. Vodje delovnih enot so dolžni vse ugotovitve skupaj z analizami in predlogi za odpravo pomanjkljivosti dostaviti svojim svetom proizvajalcev v razpravo. Svetom proizvajalcev je delavski svet ponovno naročil, da naj čimprej razpravljajo o ugotovitvah in predlogih svojih vodstev in sprejmejo o njih konkretne sklepe in ukrepe.

Obračun osebnih dohodkov za I. polletje

Na predlog komisije za poslovni program in plan je delavski svet na osnovi določil pravilnika o delitvi čistega dohodka sklenil, da naj se izvrši obračun osebnih dohodkov za I. polletje 1965 po vrednosti točke neto v znesku 0,56 dinarjev povprečno za vse delovne enote za razliko od obračuna, ki je bil izvršen. Tak obračun osebnih dohodkov se izvrši pri obračunu za mesec avgust vsem članom kolektiva, torej tudi tistim, ki so v mesecu avgustu odsotni, če so bili v I. polletju redno zaposleni.

Takšen sklep je moral delavski svet sprejeti zato, ker je ugotovil, da je izvršeni obračun osebnih dohodkov na osnovi pravilnika o delitvi čistega dohodka in pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov posameznih delovnih enot v takšnem nesorazmerju glede na višino vrednosti točke, da so nastopile občutne razlike med delovnimi enotami, kar bi lahko privedlo do medsebojnih nesporazumov in bi to negativno vplivalo na rezultate dela celotnega podjetja. Delavski svet je razpravljal tudi o obračunu osebnih dohodkov za mesec julij. V tem mesecu je potrebno odpisati ugotovljeni primanjkljaj aluminija ca. 495 ton (tekoči vložek v elektrolitskih pečeh), kar močno vpliva na višino vrednosti točke. Delavski svet je sodil, da je to primanjkljaj starejšega izvora,

Na rednem obhodu

Foto: Stojan Kerbler

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

vklučitev v mednarodno menjavo. Poudarek ni dan samo na gospodarskih organizacijah, ampak je razširjen na vse oblike potrošnje, ki terja normalne okvirje. S tem so mišljene investicije kot tudi splošna potrošnja.

Vedeti moramo, da s sprejetimi določili o gospodarski reformi še nismo ustvarili zamišljene in za nas nujne poti. Uskladitev cen, prenos davka, ukinitve davkov iz dohodka in ostalo predstavljajo samo impulz za stabilizacijo gospodarstva in večjo vključitev v mednarodno menjavo. Če pa hočemo to doseči, moramo brezpogojno racionalizirati in modernizirati naše gospodarstvo, predvsem z intenzivnejšim gospodarjenjem. To pa je naloga, ki je ne moremo kampanjsko izvršiti, ampak mora biti naš stalni imperativ.

Znano je, da se pri obstoječi reformi naslanjamo predvsem na lastne možnosti. Naše rezerve se namreč ne kažejo toliko v devizah pač pa v rezervah, ki jih ima naše gospodarstvo. Zaradi tega je naša naloga mobilizirati rezerve gospodarstva. To pa pomeni hkrati nalogo vsake gospodarske organizacije in ostalih, poiskati možnosti za boljše in rentabilnejše gospodarjenje.

Ukrepe na področju cen je razumeti med ostalimi tudi tako, da pomagajo samoupravljalcem odkrivati rezerve. Omajano razmerje v cenah do sedaj ni nudilo prave slike dejanskih proizvodnih stroškov in je zaradi tega primarna prerazdelitev ustvarjala tudi nerealne udeležbe podjetij pri formiranju in delitvi družbenega proizvoda.

Kot je neusklajenost cen na domačem trgu povzročala zmoto proizvajalcev, tako je tudi neustreznost tečaj dinarja zameglila stanje, mnoge proizvajalce pa pušča v zablodi, da so dobri izvozniki. Približno enaka slika je bila tudi pri vlaganjih v investicije, saj je subvencioniran izvoz ustvarjal rentabilnost investicij, ki v resnici ni bila ali pa samo v skrčeni obliki. Iz tega sledi, da je realni tečaj dinarja zelo važen. Takšen tečaj dinarja bo vsekakor vplival tudi na skupno potrošnjo, ki jo je nujno uskladiti v meje razpoložljivih virov.

Vsi storjeni ukrepi so bili tempirani na ustvaritev pogojev za hitrejšo naraščanje standarda. Pri tem je nujno poudariti, da osebni dohodki nikakor ne morejo naraščati hitreje kot produktivnost dela. Prav tako tudi vsak med izvajanjem reforme ne more dobiti popolne kompenzacije za povečane življenjske stroške. Če bi ne bilo tako, potem bi ne bilo mogoče ustvariti temeljnega smotra reforme, t. j. spodbuditi hitrejšo rast produktivnosti.

Prepričani smo, da je tudi naš kolektiv razumel hoteenje in cilje naše gospodarske reforme. Čeprav naše podjetje ni dočakalo reforme brez že storjenih ukrepov, pa mislimo, da je še mnogo dela. Kot smo v preteklosti odpravili dotacije in subvencije, modernizirali tehnologijo, razširili zmogljivosti, uvedli moderno delitev dela in principe modernega upravljanja, stimulatивно nagrajevanje po delu, programiranje proizvodnje, torej vse tisto, kar nam daje danes morda lažje pogoje prehoda na intenzivno gospodarjenje, tako je nujno poiskati tudi vse ostale morebitne ovire, ki onemogočajo še rentabilnejšo proizvodnjo. To bomo izvršili, saj pomeni to boljši standard in našo dolžnost socialistični domovini.

Milan Longhino

PROIZVODNA PROBLEMATIKA

Znano je, da so proizvodne zmogljivosti našega podjetja preračunane in usklajene s proizvodnim postopkom in da na osnovi takšnih izračunov postavijo organi upravljanja vsako leto proizvodni plan. Pri planiranju upoštevajo tudi surovinsko bazo, predvsem pa razpoložljivo električno energijo, če je to v začetku leta možno ugotoviti. Zaradi tega se zgodi, da je planirana proizvodnja aluminija v manjših količinah, kot so proizvodne zmogljivosti elektroliz. Električna energija je za naše podjetje višja sila, saj je proizvodnja aluminija odvisna od rednih dobav elektrike v zadostnih količinah. Ta razlog je bilo potrebno upoštevati tudi pri sprejemanju proizvodnega programa za letošnje leto, zato smo planirali samo 35.000 ton proizvodnje aluminija, kljub temu, da so proizvodne kapacitete večje.

In kakšna je bila izvršitev plana v I. polletju?

Takoj v začetku je potrebno poudariti, da z rezultati proizvodnje nismo zadovoljni, saj je bilo proizvedenega nekaj manj kot 97 % aluminija v obeh elektrolizah, proizvodnja glinice pa je dosegla komaj 94 % planiranih količin. Tudi normativi za proizvodnjo glinice in aluminija so bili prekoračeni, in to predvsem tisti, ki v večji meri vplivajo na lastno ceno proizvodnje.

Pri proizvodnji aluminija je bilo porabljene anodne mase za 10 % več, kot je bilo planirano, kriolita skoraj za 6 %, aluf্লorida za 20 %, električne energije pa za 16,13 %. Normativi pri proizvodnji glinice so nekoliko ugodnejši, saj je bilo boksita porabljenega za 1,5 % manj, kot je bilo predvideno, medtem ko je normativ porabe sode prekošen za 5,35 %, apnenca za 1 %, mehke vode za 7,5 %, toplotne energije za 1,76 %, celuloze za 52 %, normativi ostalih surovin pa niso doseženi, to pomeni, da ni bilo porabljenih toliko surovin, kot je bilo planirano.

Delavski svet je kritično ocenil takšno proizvodnjo in v obširni razpravi ugotavljal predvsem vzroke, ki so vplivali na izkazane proizvodne rezultate. Vodja razvoja Auer Franc, dipl. inž. kem., je članom delavskega sveta obrazložil vzroke odstopanj od postavljenega plana, ki izvirajo iz tehnologije, nadalje pa je odgovarjal na posamezne pripombe, ki so jih dali člani delavskega sveta.

Razvoj redno zasleduje proizvodnjo. Znano je, da je bil ustanovljen komaj v letošnjem letu, zato še nima potrebnih izkušenj, tako da bi lahko dajal hitra in konkretna navodila, vendar kljub temu že v precejšnji meri vpliva na proizvodnjo s tem, da pripravlja razne analize in daje navodila za kvaliteto in kvantitetno uporabo surovin.

Važno je tudi izpolnjevanje teh navodil od neposrednih proizvajalcev in njihova odgovor-

nost. Odgovornost za redno in pravilno delo je še tudi slaba, kar je posledica slabega posluževanja naprav oziroma strojev, neredne kontrole in malomarnega odnosa posameznih članov kolektiva do celotne proizvodnje, saj se zgodi, da večkrat posamezniki na delovnih mestih zaspijo, izostajajo z dela brez predhodnega dovoljenja, kar vse vpliva na pojavljanje nepredvidenih motenj v proizvodnem procesu. Po drugi strani pa tudi ni dovolj rezervnih naprav, s katerimi bi zmanjšali možnost izpada proizvodnje.

Na osnovi teh in podobnih ugotovitev je delavski svet sklenil oziroma naročil vodstvu osrednjih služb, vodji razvoja in vodstvom vseh delovnih enot, da naj na svojem področju temeljito proučijo položaj oziroma poslovanje enot in celotnega podjetja.

Vodje delovnih enot so dolžni izdelati tudi analize vzrokov slabega poslovanja in poskrbeti za čimprejšnjo ureditev in odpravo le teh, tako da bo tekla proizvodnja s polno zmogljivostjo po instaliranih kapacitetah.

Sveti proizvajalcev naj razpravljajo o ugotovitvah svojih vodstev ter zavzamejo o njih konkretne sklepe in o tem poročajo delavskemu svetu. Po potrebi naj sveti proizvajalcev povabijo k razpravi strokovnjake iz razvoja, ki jim bodo lahko odgovarjali na vprašanja o tehničnih problemih proizvodnje.

K.—n.

Zasedanja DS

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki je bil sedaj ugotovljen, zato je potrdil obračun osebnih dohodkov za mesec julij v višini, kot je bil obračunan in izplačan.

Pod to točko je delavski svet sprejel tudi cene za aluminij in zlitine, vendar o tem posebej.

Popravki pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov

Oddelek za analizo produktivnosti in osebnih dohodkov je pripravil analize predlogov popravil pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov DE osrednjih služb in vzdrževalnih obratov. S tem je bilo zadoščeno sklepu delavskega sveta, ki je odločil, da ne bo izvrševal več popravkov pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov, preden predlogov ne bo analiziral zgoraj omenjeni oddelek. O analizah oddelka sta še prej razpravljala komisija za kadrovanje in štipendiranje in upravni odbor. Oba organa upravljanja sta predlagala delavskemu svetu, da naj sprejme naslednje popravke:

— v pravilnik o delitvi osebnih dohodkov DE osrednjih služb se vnesejo v 1. stopnjo odgovornosti naslednja delovna mesta: inventurist v FRS, priprava dokumentacije v FRS, 2

delovni mesti evidentičarjev v kadrovskem sektorju, ekspedit v splošnem sektorju, korespondent nabavne službe v komerciali, kurjač centralne kurjave v splošnem sektorju, pomožni laborant v razvoju, ki se preimenuje v vzorčevalca. Delovno mesto vodje družbene prehrane se pa prenese iz 3. v 5. stopnjo odgovornosti;

— v delovni enoti vzdrževalnih obratov se vnesejo v 1. stopnjo odgovornosti pravilnika o delitvi osebnih dohodkov delovno mesto št. 63 VKV ključavničar-varilec, delovno mesto čistilca se pa razcepi v 2 delovni mesti, in sicer v čistilca — zasedba 3, in čajanka — zasedba 2.

Razpis štipendij

Komisija za kadrovanje in štipendiranje je predlagala delavskemu svetu razpis večjega števila mest za štipendiranje na visokih, višjih in srednjih šolah. Predlog komisije je prejel vodstvo osrednjih služb in upravni odbor in predlagalo delavskemu svetu, da naj razpiše samo 5 mest na srednji tehnični šoli — metalurška smer. Po razpravi je delavski svet sprejel predlog upravnega odbora, sočasno pa odobril tudi štipendiranje vajencev, in sicer 10 v IKS in 5 mest v elektrogospodarski šoli v Mariboru.

V zvezi s štipendijami je delavski svet razpravljal tudi o prošnji Franca Vrliča za odobritev pomoči za šolanje na visoki pedagoško-industrijski šoli v Reki in mu šolanje odobril pod

pogojem, če vodstvo osrednjih služb ugotovi, da je strokovnost, ki bi si jo tovariš Vrlič pridobil v navedeni šoli, potrebna za naše podjetje.

Izključitev Martina Tementa iz našega podjetja

Delavski svet je razpravljal o predlogu komisije za kaznovanje in kršitev delovne discipline DE vzdrževalnih obratov za izključitev Martina Tementa iz našega podjetja. Komisija je ugotovila, da je tov. Tement vzel v podjetju razne predmete v skupni vrednosti okrog 20.000 dinarjev, zato je sprejel sklep o izključitvi v skladu z določili 3. točke začasnega sklepa o odgovornosti delavca za kršitev delovne dolžnosti in organih za pregon in izrekanje vzgojnih ukrepov.

Pri obravnavi prestopka, ki ga je naredil Tement, se je ugotovilo, da so pri zadnjem izplačilu osebnih dohodkov zmanjkale delavcem 3 vrečke z denarjem. Delavski svet je v zvezi s tem sklenil, da je dolžan vodja DE osrednjih služb skupaj z vodji ostalih delovnih enot urediti izplačevanje osebnih dohodkov tako, da ne bo prišlo do dviganja denarja za sodelavce in tako do zlorabe zaupanja. Sočasno je zadolžil vodstva delovnih enot, da naj poskušajo najti tiste delavce, ki so pri zadnjih izplačilih zlorabili zaupanje sodelavcev.

Odobritev socialne podpore

Franc Soštar, pokojni član našega kolektiva, je zapustil ženo s petimi otroki, ki je zaprosila naše podjetje za denarno pomoč, ker je prišla v finančne težave. Socialna služba podjetja je njen primer pregledala in predlagala delavskemu svetu, da ji odobri pomoč. Delavski svet je po razpravi odobril Franciški Soštari 100.000 dinarjev.

Odobritev dotacij

Radio Ptuj je zaprosil naše podjetje za odobritev dotacije, ki bi jo potreboval za izgradnjo novega antenskega stolpa. Izgradnja takšnega stolpa stane po predračunu preko 10 milijonov dinarjev. — Delavski svet je v ta namen odobril Radiu Ptuj 3.000.000 dinarjev, in sicer iz sredstev, ki so planirana po planu dotacij za reportaže, televizijo in radio.

Občinskemu sindikalnemu svetu Ptuj je delavski svet odobril 100.000 dinarjev dotacije za kritje stroškov nabave pirotehničnih sredstev, ki so bila uporabljena ob 1. maju, prazniku delovnih ljudi.

Urejevanje tovarniškega časopisa

Uredniški odbor tovarniškega časopisa je predlagal delavskemu svetu, da naj odpre delovno mesto urednika tovarniškega časopisa. Uredniški odbor je

ugotovil, da ni več možno zbrati pravočasno materiala za redno izhajanje tovarniškega časopisa in je smatral, da bi morali imeti v podjetju človeka, ki bi imel na skrbi samo tovarniški časopis.

Delavski svet je o predlogu razpravljal in naročil delovni enoti osrednjih služb, da naj poskuša združiti takšno delovno mesto in tako odpreti delovno mesto urednika tovarniškega časopisa, torej tako, da se ne bi povečala zasedba.

Sočasno je delavski svet sprejel tudi popravek pravilnika o priznavanju in izplačevanju avtorskih honorarjev za prispevke, objavljene v »Aluminiju«, in sicer določila, ki se nanašajo na višino honorarjev za fotografije.

Za fotografije s tekstom dobi avtor:

— za motiv, fotozapisek, portret, diagram in skico 800 dinarjev;

— za fotokarikaturo, reportažno sliko, reprodukcijo, kariaturo 1.000 dinarjev;

— za fotografijo, primerno za objavo na prvi strani in umetniško fotografijo 1.600 dinarjev.

Higiensko tehnično varstvo pri delu

Republiški inšpektorat dela je opozoril organe upravljanja na določene pomanjkljivosti v posameznih obratih, ki bi jih bilo potrebno odpraviti zaradi varnejšega dela. HTV služba je k temu pripravila obrazložitev, de-

Delavski svet je obravnaval

Iz polletnega obračuna za letošnje leto je razvidno, da je letošnje prvo polletje finančno zaključeno nekoliko boljše, kot je bilo lansko, saj znaša plačana realizacija okrog 200 milijonov dinarjev več.

Po odbitju vseh materialnih izdatkov, dobimo neto produkt, ki je znašal okrog 2.700.000.000 dinarjev, kar predstavlja na novo ustvarjeno vred-

nost, v kateri ima skupnost tudi svoj delež, ki se sestoji iz obresti od kreditov, obresti od poslovnega sklada, zavarovalnih premij, prispevkov in članarin zbornicam, splošnega prometnega davka in podobno. Po odštetu vseh stroškov od celotnega ustvarjenega dohodka pa znaša dohodek podjetja okrog 1.750.000.000 dinarjev, kar predstavlja sočasno tudi čisti doho-

dek, ker v letošnjem letu ni imelo podjetje nobenih dajatev iz tega naslova. Ta čisti dohodek se deli med osebne dohodke in sklade.

Delavski svet se je seznanil tudi s podrobnejšimi podatki iz polletnega obračuna in z analizami, ki so bile v tej zvezi izvršene. Obširno je razpravljalo o obračunu osebnih dohodkov, ki je bil izvršen na osnovi spreje-

pravljal tudi o postavljenem finančnem planu in o sprejetem gospodarski reformi ter o njenem vplivu na položaj našega podjetja v bodoče. Pri tem je ugotovil, da še niso znane cene našim proizvodom kakor tudi ne materialu oz. surovinam, ki jih potrebujemo pri proizvodnji, zato je sklenil, da bo o obračunu osebnih dohodkov in nadaljnji delitvi sredstev razpravljalo na naslednji seji, ko bodo znani vsi prej navedeni elementi, ki bodo vplivali na rezultate celoletnega poslovanja. Polletni obračun in poslovno poročilo je delavski svet potrdil v predloženi obliki.

● USKLADITEV DELOVNIH RAZMERIJ S TEMELJNIM ZAKONOM O DELOVNIH RAZMERJIH

Delavski svet je sprejel začasne sklepe, ki urejajo sprejemanje delavcev na delo v podjetju, letne dopuste in višino nadomestila osebnega dohodka med letnim dopustom, odgovornost delavca za kršitev delovne discipline in organe za pregon in izrekanje vzgojnih ukrepov ter prenehanje dela delavca v delovni organizaciji.

Vsi navedeni sklepi so bili v celoti objavljeni kot priloga našega tovarniškega časopisa in so sprejeti le z manjšimi dopolnitvami, ker je delavski svet sprejel nekaj pripomb, ki so jih dali sveti proizvajalcev delovnih enot po obravnavi osnutkov.

● ODOBRITEV NABAVE OSNOVNIH SREDSTEV

Za potrebe posameznih delovnih enot je po predhodni odobritvi svetov proizvajalcev delovnih enot delavski svet odobril za uporabo sredstev:

— za nabavo ventilatorja, sušilnika in aparata za elektrolizo, za kar potrebuje laboratorij 1.065.000 dinarjev,

— za nabavo 6 kom pnevmatskih strojev za potrebe elektrolize 1.600.000 dinarjev,

— za nabavo 8 kom ročnih dvigal za potrebe vzdrževalnih obratov 1.360.000 dinarjev,

— za nabavo kardiografa (potrebuje se pri preiskavah srca) za potrebe obratne ambulante okrog 1.200.000 dinarjev,

— za ureditev počitniškega doma 1.500.000 dinarjev in

— za ureditev odra v dvorani restavracije, tako da bodo možne na njem gledališke predstave, okrog 1.400.000 dinarjev.

Delavski svet je sočasno pooblastil upravi odbor, da lahko v okviru določene kvote sredstev odobrava urejevalna dela okrog restavracije (ceste, poti, park) v primeru, če dobi za to vso potrebno dokumentacijo.

Delavski svet je sklenil, da se lahko ponovno zaposli v našem podjetju tov. Franc Šimenko, ključavničar iz Kidričevega 6.

● SPREMEMBA PRAVILNIKOV O DELITVI OSEBNIH DOHODKOV

Delavski svet je priporočil, da naj uvedejo sveti proizvajalcev delovnih enot postopek za spremembo 55. člena pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov svojih delovnih enot, ki se nanaša na višino dnevnice. Delavski svet je sočasno sklenil, da se kot akontacija na dnevnic izplačuje povečanje v znesku 1200 dinarjev po posameznih kategorijah vsem tistim delavcem, ki službeno potujejo v času do sprejetja popravkov. Ta sklep je delavski svet sprejel zaradi tega, ker je pričela veljati gospodarska reforma in ker so se takoj zvišale cene gostinskih in hotelskih uslug. Zaradi tega je potrebno delavcem, ki službeno izdatke.

K.-n.

Kako bomo prodajali

ZNANO JE, DA JE ZVEZNI IZVRŠNI SVET SAMALI V SODELOVANJU Z ZVEZNIM ZAVODOM ZA CENE DOLOČAL NAJVIŠJE MOŽNE CENE POSAMEZNIM PROIZVODOM. TAKO SO TI ORGANI TUDI DOLOČILI NAJVIŠJE MOŽNE CENE ZA ALUMINIJ IN NJEGOVE ZLITINE, KI JIH PROIZVAJA NAŠE PODJETJE. V OKVIRU TEH CEN SO DOLŽNI ORGANI UPRAVLJANJA DOLOČITI CENE PROIZVODOM.

Ko je delavski svet odločil o višini cen aluminija in zlitinam, je imel pred očmi tudi povprečne cene teh proizvodov, ki so na evropskem in svetovnem tržišču. Ugotovil je, da so maksimalne cene, določene od izvršnega sveta in zveznega zavoda za cene, pod pariteto 1250 dinarjev za dolar in da so surovine za proizvodnjo aluminija nad to pariteto, zato je sodil, da je potrebno določiti maksimalne cene, posebej še zato, ker še ni znana cena električne energije.

Na osnovi teh ugotovitev je delavski svet določil naslednje cene:

aluminij v ingotih (99,5 do 99,7 % Al) 564.000 dinarjev za tono. Doplačila in odbitki za kvaliteto so naslednji: za Al pod 99,5 % se odšteje 4.800 din/6, za Al od 99,7—99,8 % se prišteje 1.400, za Al od 99,8—99,85 % se prišteje 12.000 din, za Al čez 99,85 % se prišteje 18.000 dinarjev/6. — Doplačila za valjarske formate: za Al čekse se doda 12.000 din/t, za Al valje pa 18.000 din/t.

Delavski svet je nadalje določil cene livarskim zlitinam, ki znašajo od 600.000 dinarjev/t do 650.000 din/t ter cene gnetnim zlitinam v okviru od 606.000 do 649.000 dinarjev. Za livarske in gnetne zlitine je določenih 27 različnih cen, ki so odvisne od sestavin, ki jih je potrebno dodajati aluminiju, da se dobi ustrezna zlitina.

Maksimalna prodajna cena glinice je za naše podjetje zelo neugodna, zato je delavski svet sklenil, da bomo vse viške glinice izvažali oziroma dali v predelavo v aluminij.

Ni še bilo mogoče določiti prodajne cene elektroprovodnemu aluminiju, zato je delavski svet sklenil, da določa tisto maksimalno ceno, ki jo bo določil zvezni urad za cene.

K.-n.

Oglarji — zlata medalja na II. medklubske razstavi umetniške fotografije FK Klima iz Celja, september 1965

Foto Stojan Kerbler

lavski svet je pa naročil komisiji za zdravstveno-tehnično varnost pri delu, da naj razpravlja o vseh problemih varnosti pri delu in o pomanjkljivostih ter o posameznih nesrečah, ki se dogajajo v podjetju, in stori ustrezne ukrepe oziroma predlaga rešitev ter preventivne ukrepe, ki bi jih bilo potrebno storiti, da se ne bi dogajale nesreče v takšni meri kot doslej.

Odločitev komisije za skupno potrošnjo in družbeni standard je bila pravilna

Komisija za skupno potrošnjo in družbeni standard je dodelila stanovanje Stanku Zupaniču v Kidričevem 32. Zoper njen sklep se je pritožil Vinko Svenšek. To pritožbo je delavski svet zavrnil, ker je ugotovil, da je bilo dodeljeno stanovanje Zupaniču v skladu z določili pravilnika o dodeljevanju stanovanj in po priporočilu delavskega sveta.

Obnovitev cest in povečanje halde

Ceste in poti so v podjetju v slabem stanju ter nujno potrebne obnove. Na osnovi izdelanih elaboratov in predračunov je delavski svet odobril za obnovitev cest skoraj 85 milijonov dinarjev.

Odlagališče rdečega blata se zelo hitro polni. Pri pregledu odlagališč smo ugotovili, da bi jih bilo možno povečati.

Sprejeto je bilo financiranje načrta obnove in razširitve halde, ki ga je predložilo vodstvo osrednjih služb in v ta namen odobrena uporaba sredstev do zneska nekaj nad 40 milijonov dinarjev.

Nadalje je delavski svet odobril preureditev stanovanj, v katerih je bil do sedaj otroški vrtec in jasli. Ta stanovanja so namreč bila prilagojena potrebam vzgojno varstvenih prostorov, sedaj jih je pa treba urediti tako, da bodo primerna za stanovanja. V ta namen je odobrenih okrog 2 milijona dinarjev.

Malice — še vedno problem!

Vsak dan smo lahko videli dolgo vrsto delavcev, ki so čakali tudi po eno uro, preden so prišli na vrsto, da so si lahko nabavili hladno malico. — O tem je obširno razpravljalo delavski svet ter naročil vodji splošne službe, da naj temeljito prouči organizacijo prodaje hladnih malic v tovarniškem bifeju. Prodajo je potrebno organizirati tako, da ne bodo izgubili člani kolektiva toliko časa s čakanjem za nabavo malic.

Cene toplemu obroku so se v letošnjem letu že nekajkrat menjale. Organi upravljanja so morali vedno določiti delež, ki ga plača posameznik, in delež, ki ga plača podjetje. Delavski svet je sedaj v zvezi s tem sklenil, da bodo v bodoče ob vsakem spreminjanju cen plačali člani kolektiva 55 % vrednosti,

tih pravilnikov o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov. V obračunu osebnih dohodkov se izkazuje tudi slabi rezultati dela zaradi tega, ker ni bil dosežen oz. realiziran postavljeni proizvodni program, kar vpliva najbolj na proizvodne delovne enote, saj je povprečna vrednost točke za I. polletje za delovno enoto glinice 0,49 dinarja, aluminija 0,52 in energije 0,59 dinarja, medtem ko je vrednost točke za DE vzdrževalne obrate 0,60 dinarja, osrednje službe 0,59 in prometa 0,61, kar da povprečno vrednost točke celotnega podjetja za 0,56 dinarja.

V zvezi z obračunom osebnih dohodkov je delavski svet raz-

delež podjetja pa bo znašal 45 odst. vrednosti toplega oziroma hladnega obroka.

Ob koncu je delavski svet še določil stopnjo amortizacije za regeneracijo gozdov, in sicer je v ta sklad vplačati od vsakega m² posekanega lesa 3.000 din od iglavcev in 2.000 din od listavcev.

Delavski svet je razpravljalo tudi o pismu delavskega sveta Loške tovarne hladilnikov iz Škofje Loke, ki se nanaša na dobave aluminijevih zlitin, in o pismu koordinacijskega odbora proizvajalcev boksitov Jugoslavije, ki se nanaša na potrebe po boksitih našega podjetja za leto 1966, in ugotovil, da loški tovarni nismo mogli dobaviti zlitin, ker niso bile znane cene, medtem ko koordinacijskemu odboru ne pošiljamo naših potreb po boksitih, ker ni organ, ki bi takšne potrebe od nas lahko zahteval.

K.-n.

Odgovorna naloga

Sindikati so v zadnjem času razvili vsestransko aktivnost in se lotili vseh, za delavca in delovne kolektive, življenjsko važnih vprašanj. Izhodišče za takšno vsestransko aktivnost je bila predvsem skrb za življenjski in družbeni standard spričo dejstva, da se z reševanjem teh problemov posredno in neposredno ustvarjajo pogoji za rast življenjske ravni. Hkrati s tem je bila dejavnost sindikatov usmerjena v krepitev vloge organov delavske samouprave, družbenega samoupravljanja in komune.

Rezultati take vsestranske aktivnosti sindikatov so očitni. Kažejo se v povečani produktivnosti dela in zato tudi v povečanih osebnih dohodkih, v porastu življenjske ravni delavcev, v bolj urejenih notranjih odnosih v kolektivih, v pravilnejši razdelitvi sredstev, kjer ima prav po zaslugi sindikatov skrb za družbeni standard primarno vlogo. Pri tem pa so predvsem važni politični rezultati te aktivnosti. S konkretno obravnavo vseh problemov, ki so življenjsko važni za delavce in ki jih neposredno in stalno zanimajo, so sindikalne organizacije sprostile široko ustvarjalno iniciativo ter omogočile, da je začel vedno širši krog delavcev odločilno posegati v urejanje vseh teh vprašanj.

S tem ko sindikalne organizacije omogočajo članom razpravo o vseh vprašanjih življenjskega standarda, delitve dohodka, ekonomičnega gospodarjenja itd., nenehno raste in se uveljavlja samozavest delavcev kot upravljalcev in njihova odločnost. To pa je opaziti predvsem v tem, da delavci niso več zadovoljni s tem, da se jim omogoči glasovanje o predloženih rešitvah, marveč že predhodno razpravljajo o nastalem problemu in po svoji presoji tudi predlagajo rešitve ter tako neposredno vplivajo na razvoj. Ob vlogi, ki jo imajo sedaj sindikati v našem družbenem življenju, postajajo vedno bolj občutne razne napake in slabosti v delovanju sindikalnih organizacij in njihovih organov. Te napake so namreč vzrok, da nekatere sindikalne organizacije še ne morejo doseči takih rezultatov. Tribuna, kjer se delavci lahko sprosteno pogovore o vseh svojih problemih, o uspehih in težavah, je samo tista sindikalna organizacija, ki je samostojna in ki dosledno spoštuje načela demokratičnega obravnavanja problemov delavcev, njihovih kolektivov, gospodarskih organizacij, komune itd., ki ne dovoljuje nobenih nepravilnosti zoper delavce, ki s svojim delovanjem zagotavlja, da se delavci brez bojazni odkrito lotevajo svojih problemov.

Taka tribuna pa ne more biti sindikalna organizacija, ki čaka le na naloge, ki naj jih nakažejo uprava podjetja, delavski svet, partijska organizacija ali višji sindikalni organi. Sicer tem organom ni mogoče ovreči pravice, da opozarjajo sindikalno organizacijo na razne probleme, vendar samo ta pobuda ne sme biti edina. Kjer pa izvršni odbori čakajo samo na pobude od zunaj in se ne lotevajo samostojno raznih problemov, nimajo samostojnih stališč in postajajo samo podaljšana roka raznih organov. V takih kolektivih pa nimajo delavci vpliva na gospodarjenje in reševanje raznih problemov. Samostojnost sindikalne organizacije zagotavlja tesno povezanost izvršnega odbora s članstvom. Le s tako povezanostjo se aktivizira vedno večje število članstva, se razvija kolektivno razpravljanje in kolektivno odloča-

nje. Odtrganost od članstva pa povzroča, da izvršni odbor formira svoja stališča ozko v svojem okviru, neodvisno od mnenja članstva.

Da bi uveljavil svoje stališče, se v takih primerih izvršni odbor rad sklicuje na to, da so to stališča višjih sindikalnih ali drugih organov, ki so enostavno obvezna za vse članstvo in organe upravljanja.

V taki situaciji pride pogosto do tega, da se posamezniki, največkrat pa predsedniki ali tajniki sindikalnih organizacij, pojavljajo kot sindikat v organih upravljanja in v raznih drugih organih, kjer tudi formalno predstavljajo sindikalno organizacijo. Tu včasih zavzemajo stališča o vprašanjih, ki so za članstvo izredno važna in jih proglašajo za stališča sindikata, čeprav so to dejansko le njihova osebna mnenja. Ta so sicer lahko povsem pravilna, utemeljena, vendar ne morejo imeti avtoritete, ki jim jo lahko da samo organizacija, če se poprej dejansko izoblikujejo v splošni razpravi. Samostojnost v odkrivanju in obravnavanju problemov, sprejemanju in uveljavljanju stališč zahteva ustrezno metodičnost v delu, taktičnost in odločnost v uveljavljanju. Čeprav niso organizacijska vprašanja najvažnejša v delovanju sindikatov, jih prav s tega stališča premalo obravnavamo. Naše organizacije se po svoji strukturi in metodah dela premalo prožno in prepočasi prilagajajo nastali situaciji. Razvoj sistemov oblikovanja in razdeljevanja osebnih dohodkov vedno bolj dviga materialni interes vse širšega kroga delavcev za neposredno aktivno sodelovanje pri upravljanju.

Zdaj ko začenjamo praktično realizirati gospodarsko reformo, so proizvajalci, tako kot vedno do zdaj, najstabilnejša opora za njeno dosledno izvajanje. In kakšne so torej naloge sindikalnih podružnic v spremenjenih razmerah gospodarjenja in kaj so dolžne storiti zdaj, ko so gospodarski ukrepi, s katerimi uveljavljamo gospodarsko reformo, znani?

Odgovor je povsem enostaven in preprost, kajti naloge sindikalnih podružnic v vseh dejavnostih niso nič drugačne, kot so bile pred reformo. Vse sindikalne podružnice so dolžne le nekoliko bolj resno zastaviti svoje delo, ker so dokončno le minili časi, ko so se lahko ukvarjale z vsem drugim, samo z gospodarjenjem kot osnovno nalogo ne. Mislim, da nam je vsem popolnoma jasno, da mora tudi naša tovarna v celoti pomagati uresničiti našo gospodarsko reformo, pri čemer pa morajo odgovornost za spoštovanje gospodarskih ukrepov nositi tisti vodilni ljudje v delovni organizaciji, ki so po svojem službenem položaju dolžni skrbeti za organizacijo dela in tudi takšne medsebojne odnose, ki zagotavljajo optimalne gospodarske ukrepe in seveda dosledno delitev dohodka po delu. Zato mora obveljati načelo, da vsi tisti vodilni delavci, ki niso sposobni ali pa niso pripravljeni dosledno izvajati osnovnih načel reforme, ne morejo ostati na takih delovnih mestih, pa naj bo to kdor koli, od predelavca pa do samega vrha. Od tega, kakšen odnos bodo imeli do izvajanja nujnih ukrepov, je odvisen tudi odnos sindikata do njihove reelekcije oziroma zamenjave na delovnih mestih. Da pa seveda ne bi kdo tega napako razumel, moram poudariti, da sindikalna organizacija ni naložila vsega tega bremena odgovornosti le na rame vodil-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Pod dekantatorjem

Foto Stojan Kerbler

SPDE glinice je razpravljal

7. IX. 1965 se je sestal na svoji 3. redni seji SPDE glinice ter obravnaval tekočo problematiko v proizvodnji glinice ter še nekatera druga vprašanja, med katerimi so bila najvažnejša: razprava o gospodarski reformi, polletno poročilo HTV službe in poročilo vodje DE o problemih in -tudi težavah, ki se dnevno pojavljajo v tej DE, in o potrebnih ukrepih.

Pred prehodom na sam dnevni red so člani SPDE glinice z enominutnim molkom počastili spomin dveh tragično preminulih članov kolektiva DE glinice Jožefa Hertiša in Antona Macuna, ki sta pri opravljanju svojega rednega dela zadobila hude lužne opekline in po 8 dneh zdravljenja v mariborski bolnišnici podlegla zadobljenim poškodbam.

Nato je o novi gospodarski reformi, o njenem vplivu na naš delovni kolektiv in o ekonomskem položaju podjetja v bodoče poročal tovariš Marjan Bizovičar. V svojem zelo obširnem izvajanju je v razumljivem in preprostem tonu nakazal probleme, ki se bodo pojavili v gospodarjenju do konca leta kot glavna posledica precejšnje podražitve električne energije, kot je to pokazala izvršena analiza na podlagi predvidene podražitve električne energije (do tega dne še namreč ni bila znana točna nova cena). Nato je še odgovarjal nekaterim članom sveta na vprašanja, ki so mu jih postavljali spričo novih cen glinice in o njeni prodaji na inozemsko tržišče. Po razpravi, ki je sicer bila precej skromna spričo pomembnosti in važnosti gospodarske reforme tudi v našem delovnem kolektivu, je SPDE sprejel precej obširen sklep, s katerim so bili seznanjeni tudi vsi člani kolektiva DE glinice. V sklepu je še posebej poudarjeno, da se morajo vsi nakazani ukrepi dosledno izvajati, vodja DE pa je bil zadalžen, da naj skrbi za izvajanje tega sklepa preko svojih podrejenih in da naj redno in sproti poro- HTV predpisi strogo in dosled-

ča SPDE o vsej tekoči problematiki v glinici in da tudi daje konkretne predloge za odpravo vseh pomanjkljivosti v DE glinice.

V polletnem poročilu HTV službe za prvo polletje 1965 je SPDE razpravljal le o tistem delu, ki se nanaša na DE glinice.

Tudi o tem razprava ni bila povsem zadovoljiva, čeprav so člani ugotovili, da je pri precejšnjem številu nezgod v DE glinice iskati vzrok predvsem pri nedoslednem upoštevanju HTV predpisov in nezadostnem izkoriščanju obstoječih zaščitno-varnostnih sredstev, to je po skupnem mnenju — pri osebnem faktorju. Kljub tolikim opozorilnim tablam in nenehnemu opozarjanju delavcev od strani predelavcev in vodij izmen pa še vedno mnogi tega ne štejejo za obvezno.

Člani sveta so ugotavljali celo to, da nekateri člani kolektiva namerno izigravajo varnostne ukrepe, ko nočejo uporabiti nekaterih zaščitnih sredstev, kot so gumijaste obleke, rokavice, varnostne pasove ter celo zaščitna očala, češ da jih ovirajo pri delu in jim povzročajo razne nevšečnosti in še in še. Res je, da se pod gumijasto obleko in rokavicami koža znoji in da se orosijo zaščitna očala, vendar pa to ne morejo in ne smejo biti sprejemljivi izgovori pri odstranjevanju uporabe zaščitno-varstvenih sredstev, kajti še vedno je mnogo boljše prenesti znojenje, čeprav je neprijetno, kot pa biti poškodovan ali celo slep. Prav tako so tudi manjše in lažje poškodbe vezane na bolniški stalež oziroma na zdravljenje, ki marsikaterikrat ne bi bilo potrebno, če bi dosledno izvajali HTV predpise in če bi tudi sami delavci več mislili na osebno varnost. Ker taki stroški tudi zelo bremenijo (finančno) DE, je SPDE sprejel sklep, s katerim se poostri kontrola pri uporabi zaščitnih sredstev in da se vsi

Kljub

V tem letu minevajo 3 leta šolanja članov našega kolektiva na ESS, oddelku za odrasle Kidričevo. Razen članov našega kolektiva je ta oddelek obiskovalo nekaj članov drugih kolektivov iz ptujske občine.

Iniciativa za ustanovitev tega oddelka v Kidričevem je prišla od nekaterih članov kolektiva, ki jim je bila ta izobrazba nujno potrebna, in od vodje izobraževalnega centra v našem podjetju Franca Vrliča, ki je dejansko prevzel nase skrb za ta oddelek in opravljal vse administrativno tehnične posle v zvezi z delom oddelka.

Da bi se naš kolektiv bolj spoznal z delom tega oddelka, navajamo nekaj podatkov, iz katerih je razvidno, kakšne težave so morali premagovati slušatelji v času šolanja. Odbor za ustanovitev oddelka je o ustanovitvi obvestil predvsem člane našega kolektiva, ki zasedajo delovna mesta, na katerih je potrebna ta stopnja izobrazbe. Kljub vsemu prizadevanju odbora, ni bilo dovolj razumevanja s strani članov kolektiva, da bi se v čim večjem številu vključili v delo oddelka. Po vsej verjetnosti je delni vzrok, da je pravilnik o delitvi osebnih dohodkov v našem podjetju

no izvajajo. V sklepu je poudarjeno, da so za to predvsem odgovorni predelavci in vodje izmen, ki so vedno v neposrednem stiku s svojimi podrejenimi v izmenah. Ti so dolžni, da vse kršilce HTV predpisov in opozoril svojih predpostavljenih brezpogojno prijavljajo vodji DE, ta pa potem predlaga izrek vzgojnih ukrepov komisiji za izrekanje vzgojnih ukrepov zaradi kršitve delovne dolžnosti pri SPDE glinice. Člani sveta so namreč bili enotnega mnenja, da je nastopil skrajni čas, da prenehamo z vsako samovoljo pri izvajanju HTV predpisov o varstvu pri delu, svet DE pa bo strogo skrbel za to, da se vsi ukrepi v sklepu tudi resnično, dosledno ter brezpogojno izvajajo.

Ob koncu je SPDE razpravljalo o poročilu, ki ga je po sklepu DS podal vodja DE in ki se je nanašalo na problematiko v proizvodnji glinice, in o potrebnih ukrepih. V razpravi so člani sveta precej razpravljali o problemu boksitov, ki so po kvaliteti zelo različni, ker prihajajo iz raznih boksitnih rudnikov, kar mnogokrat povzroča precejšnje težave v samem tehnološkem postopku, ker imajo pač svoje specifične lastnosti. Drug tak problem, za katerega so člani sveta sodili, da je zelo aktualen za sedanjí čas, je, da zelo slabo prihaja boksitna ruda, saj pride dnevno le nekaj vagonov, čeprav bi prav v tem času moralo prihajati boksita mnogo več. Zato so bili člani sveta mnenja, da naj se sprejme sklep, s katerim je treba opozoriti komercialno na slabo prihajanje boksita, kar bo precejšen problem predvsem v zimskem času, saj je na primer boksitno skladišče še skoraj prazno, medtem ko je prejšnja leta v tem času bilo skladišče že do vrha polno. Nekateri so tudi predlagali, da bi se naj del boksita, ki je vskladšen zunaj, spravil v notranjost pod streho, ker nam v zimskem času zunaj deponirani boksit dela precej težav pri transportiranju do mokrih mlinov, sočasno pa se tudi zelo maši v silosih za boksit, za kar je potrebna dodatna delovna

(Nadaljevanje na 10. strani)

oviram do končnega uspeha

predvideval, da nezadostna izobrazba za določeno delovno mesto ne vpliva na osebne dohodke, kolikor ima tisti, ki ga zaseda, zadosti let prakse na tem ali podobnem delovnem mestu. Tudi leta starosti nekaterih članov našega kolektiva so bila resna ovira, da se niso vključili v oddelek in posvetili več pozornosti svoji izobrazbi. In končno, snov za študij je bila precej obširna. Marsikdo je opustil misel na izredno šolanje.

Skupno število prijavljenih za ta oddelek je bilo 55, od katerih je odpadlo 11 že pred pričetkom pouka. Tako je ta oddelek začel z delom s 44 slušatelji, od katerih je bilo 16 članov našega kolektiva.

Oddelek je prevzela pod svojo pokroviteljstvo ESS iz Ptujja in nadzorovala delo in uspehe oddelka približno 3 mesece, dokler ni prišlo do nesoglasij med oddelkom in upravo šole zaradi finančnih vprašanj. Ker

so zahtevki uprave šole bili neznojni, si je oddelek poiskal drugega pokrovitelja, in sicer ESS iz Murske Sobote, ki je s polno razumevanja sprejela ta oddelek. V tem času je oddelek bil najbližje razpadu, saj so ga zapuščali slušatelji in končno tudi predavatelj ESS Ptuj. Le izrednim naporom in skrbi nekaterih slušateljev in predvsem vodji oddelka gre zasluga, da je oddelek nadaljeval z delom.

Glede števila slušateljev naj omenimo še to, da se je število krčilo iz semestra v semester in je tudi to bil vzrok, zaradi katerega se je postavljalo vprašanje obstoja oddelka. Ob koncu 3. letnika je ostalo še 18 slušateljev, od katerih je 10 članov našega kolektiva. Razumljivo je bilo stališče nekaterih slušateljev, ko so se poslovili od oddelka v glavnem iz finančnih razlogov, saj je šolnina znašala v 2. letniku povprečno 7.300 dinarjev, v 3. letniku pa celo 8.400 dinarjev. Oddelek je iskal finančno pomoč pri gospodarskih organizacijah članov, ki so se šolali, toda naletel je v glavnem na nerazumevanje.

Naše podjetje je odobrilo dotacijo oddelku v 2. letniku za šolske pripomočke in štipendijo za člane kolektiva v 3. letniku. S tem je bilo rešeno finančno vprašanje za slušatelje

iz našega kolektiva, ne pa tudi za slušatelje iz ostalih kolektivov.

Med šolanjem je bilo več spordslajev in ni skoraj slušatelja, ki ne bi ponavljal vsaj enega od izpitov ali pa ni v rednem roku opravljal izpite. To je tudi razumljivo, saj je snov težka, razen tega pa ima skoraj vsak slušatelj še druge skrbi: družino, pomoč otrokom pri učenju itd. Vsi slušatelji so redno zaposleni v glavnem v dopoldanskem času in jim je za obisk predavanj in učenje ostal le popoldanski in nočni čas in čas, ko niso v službi.

Šolska reforma, o kateri je bilo toliko govora prav v tem času, je vplivala na obseg pred-

videne učne snovi in na zaključni izpit, ki se bistveno razlikuje od dosedanjih za odrasle.

Slušatelji čutijo dolžnost, da se zahvalijo vsem predavateljem iz našega kolektiva in izven njega, ki so se trudili, da bi oddelek dosegel čim boljši uspeh. Posebej se zahvaljujejo tovarišu Vrliču za vsestransko skrb in požitnovalno delo pri vodenju oddelka.

Ne glede na navedene težave — šole je konec. Slušatelji se pripravljajo na maturo, ki bo v januarju prihodnjega leta.

Želimo vsem slušateljem, da bi ob koncu tega leta dosegli zaželeni cilj — srednješolsko izobrazbo.

mi

Diplomanti SEŠ v Kidričevem

Vloga srednje tehničnega nadzora za izboljšanje ekonomike

(IZ »EKONOMIKA IN ORGANIZACJA PRACY 1965«)

Institut za ekonomiko in organizacijo industrije (IEIOP) v Varšavi je organiziral konec lanskega leta znanstveni sestanek, posvečen vlogi srednjega tehničnega nadzora v izpopolnjevanju ekonomike in organizacije industrijskih podjetij. Na tem sestanku so prisostvovali tudi predstavniki naše države.

Kot glavni cilj je vzeta izmenjava izkušenj v pogledu oblik, metod izpopolnjevanja in povečanja kvalifikacij delavcev, ki delajo na področju tehničnega nadzora, predvsem onih, ki se bavijo z organizacijo in upravljanjem v podjetjih.

Poudarila se je značajna vloga predelavca (mojstra) v toku proizvodnega procesa, posebno v času, ko so prišle znatne koncentracije sredstev za proizvodnjo.

Marksistična ekonomska teorija navaja, da je potrebno funkcije upravljanja v industriji povečati do te mere, da bi se mogel voditi račun o pravilnem toku proizvodnega procesa, ter da se materialna sredstva in delo ljudi pravilno in ekonomsko izkoristi. Te funkcije imajo tudi društveni karakter nad proizvodnim procesom.

Danes v poljski industriji najnižje funkcije upravljanja vrše predelavci (mojstri), ki neposredno upravljajo z enim delom proizvodnega procesa.

Vloga in značaj dela predelavca:

Predelavec v industrijskih podjetjih je zavezan, da:

- izvršuje postavljene naloge v pogledu količin in asortimenta ter postavljenih tehnično-ekonomskih pokazateljev;

- sodeluje pri postavljanju proizvodnih planov, doprinese pri doseganju izenačenja ritmične proizvodnje, soglasno s postavljenim planom proizvodnje;

- postavlja določene proizvodne naloge posameznim skupinam delavcev ali posameznim delavcem, soglasno s planom in dokumentacijo proizvodnje;

- podučuje delavce in pomaga ob priliki uvajanja novih metod dela in izboljšanja normativov;

- računa o pravočasnem izdajanju potrebnih proizvodnih navodil kakor tudi o pravilni tehnično-organizacijski dokumentaciji;

- vodi račun o racionalni dostavi potrebnega orodja na delovno mesto;

- sprovaja v življenje predpise o pravilni opremitvi strojev kakor tudi o visoki kvaliteti proizvodnje po vnaprej odrejenem tehnološkem postopku;

- da bodo vsa delovna mesta predhodno popolnoma pripravljena za delo, da so naprave in stroji takoj pripravljeni za obratovanje;

- da bodo gotovi proizvodi sistematsko pripravljeni za tehnično kontrolo;

- skrbi za uvajanje novih visoko produktivnih tehnoloških procesov;

- da skrbi za uvajanje in organizacijo socialističnega tekmovanja, da podpira vsako misel racionalizatorstva;

- da uveljavlja v življenje vsak nalog za izboljšanje HTV pogojev, delovne higijene, da vodi skrb o protipožarni zaščiti;

- da skrbi za socialistične odnose med delavci, za sodelovanje, za disciplino in medsebojno pomoč.

Navedene naloge kažejo na značajno vlogo predelavca v naši sodobni industriji. Postavljene naloge se morajo uresničiti, kolikor se vodi račun o tem, da ti pogoji vplivajo na kvalitativno in kvantitativno izvrševanje postavljenih nalog, kakor tudi o strokovnem in kulturnem nivoju delavca.

Da bi lahko te cilje dosegel, je predelavec dolžan:

- da skrbi, da bo njegovo delo in prizadevanje zapaženo pri ostalih članih delovne organizacije;

- da delavci vidijo, da vodi skrb o njih, da ustvarja ugodne pogoje za sodelovanje, da ustvarja prijazen odnos do vseh;

- da ustvarja pogoje medsebojnega zaupanja, da spodbuja k tekmovanju;

- da pravilno organizira medsebojne razgovore v cilju izboljšanja dela, realizacije planskih nalog;

- da skupno razpravlja o doseženih rezultatih, pa tudi o vidljivih pomanjkljivostih.

Poudarjeno je vprašanje kvalifikacije predelavca-mojstra; zahtevki so analizirani po sledečih faktorjih:

- strokovna usposobljenost,
- izkušnje,
- znanje,
- sposobnost in spretnost,
- osebne vrline,
- fizična kondicija.

Danes imamo v sodobni industriji veliko število predelavcev, ki imajo srednjo in celo višjo strokovno usposobljenost. Vsak od njih ima možnost napredovanja vse do vodje oddelka ali šefa proizvodnje. V industriji s tradicijo prevladuje lik predelavca z dolgoletno prakso, katero je pričel kot navaden delavec in je tekom let prakse prevzemal vse večjo odgovornost. Oba tipa predelavca igra v poljski industriji veliko vlogo, čeprav prvi tip prevladuje.

Zaprošeno je za sodelovanje pedagogov, psihologov, inženirjev in ekonomistov, ki so tekom enega leta dela dali zelo povoljne rezultate. V sistemu izpopolnjevanja delavcev se je s stališča, da se predelavec, kolikor to sam želi, lahko pripravlja za vlogo organizatorja in vodjo enega dela proizvodnega procesa. Pri tem mora skrbeti

za razvoj delavcev, ki so mu podrejeni. Sposobnost za organizacijo dela, občutek popolne odgovornosti za kvaliteto in stroške proizvodnje mu daje možnost povišanja kvalifikacije v tem pogledu. Ena od najvažnejših nalog predelavca je takšna organizacija dela podrejenih delavcev, da bi vsak delavec znal, mogel in želel izvrševati postavljene naloge. Vodja, pa tudi z najvišjimi strokovnimi kvalifikacijami, ne more doseči zaželenih rezultatov, kolikor delavci nimajo ustrezne kvalifikacije in pravičnega odnosa do dela ostalih članov delovne skupnosti.

Zaradi tega mora biti vsak predelavec zainteresiran, da doseže naslednje lastnosti:

- da pravilno podučuje delavce,

- da organizira socialistično sodelovanje delavcev v proizvodnem procesu,

- da izboljša metode dela.

Socialistični odnosi sodelovanja predstavljajo razne oblike ljudskih odnosov v toku dela. Odkrivajo se medsebojni kontakti v skupnem spoštovanju osebnosti, tovariških odnosov, podrejevanju lastnih interesov interesom vseh delavcev.

Formiranje pravičnih odnosov spada v domeno uprave podjetja, organov delavskega samoupravljanja, družbeno političnih organizacij.

Ob priliki organizacije socialističnega sodelovanja ljudi v

teku proizvodnega procesa je voditi račun o:

- dolžnosti in odgovornosti vodje,

- poznavanju vsakega posameznika,

- organizaciji sodelovanja med delavci,

- prilagajanju delavcev na delo,

- sodelovanju predelavca z administracijo uprave podjetja kakor tudi z družbeno političnimi organizacijami.

V zvezi formiranja medsebojnih odnosov je potrebno voditi račun o:

- principih medsebojnih odnosov;

- ustaljenem načinu vodenja razgovorov, diskusij in odgovorov;

- možnosti učinkovitih uverjanj;

- raznih drugih problemih.

Doslej uporabljene oblike delovanja upravljalcev na posameznike, je potrebno razširiti v oblike delovanja na celo delovno organizacijo. Skrb, katero kaže predelavec posamezniku, mora privedi do aktiviziranja vseh delavcev v podjetju, ki prevzemajo vlogo solastništva v socialističnem podjetju.

Dosedanje delo instituta in pridobljena izkustva na področju metod in organizacije upravljanja, izpopolnjevanje metod in oblik gospodarskega računa, zahteva sistematsko pripravo nalog in koordinacijo analiziranih problemov.

Spomini z okusom morja in soli

SEZONA DOPUSTOV JE V GLAVNEM MIMO. V TOVARNI SE SREČUJEMO Z ZAGORELIMI OBRAZI, ZNANCI NAM PRIPOVEDUJEJO VESELE IN MANJ VESELE S SVOJEGA DOPUSTA, KI SO GA PREZIVELI NA MORJU ALI V PLANINAH, DESET ALI VEČ DNI — KAKOR JE PAČ KOMU DOVOLJEVALA DENARNICA IN SEVEDA ODMERJEN DOPUST. SPET PRIHAMO NA DELO IN MORDA SMO ŽE NAREDILI NAČRT, KJE BOMO PREZIVELI DNEVE BREZDELJA DRUGO LETO. MORDA BO KOGA ZANESLO PRAV V MALI LOŠINJ, KOT JE LETOS MENE IN SE NEKAJ ČLANOV NAŠEGA KOLEKTIVA.

Potovanje z brzcem od Maribora do Rijeke je prijetno, če imaš seveda rezerviran sedež — sicer te najbrž mine želja po dopustu. Hodniki so natlačeni z ljudmi, potovalkami, kovčki in drugo dopustniško ropotijo. Potujmo! Zakaj ne bi izkoristili obrazca K-15, ki nam je letos zadnjič bil na voljo? Kdo ve, kako bo naslednja leta? Z nadomestilom za K-15 se bomo lahko pripeljali — recimo — do Ptujja, nekateri tudi dalje, odvisno od plače. V Rijeki smo jutraj. Ravno toliko časa je še, da kupimo karte za povratek in da pritečemo v pristanišče. Ujeli bi radi hidrogliser, ki nas pripelje na cilj v dveh urah. Toda... Uslužbenka pri linici nam pove, da »VIHOR« ne vozi, ker je že nekaj dni v popravilu. Prva potniška ladja odpelje popoldne ob 14.15, vožnja pa traja polnih pet ur. Treba se je vdati v usodo. En dan dopusta, ki bi naj

bil dopust, pa še ni. Zdi se nam, da se čas vleče neskončno počasi. Za nami je neprepana noč, čaka pa nas utrujajoča vožnja in to ni prav nič spodbudno.

Končno je ura četrta na tri. S spretnostjo artistov smo si priborili sedeže na ladjah, kjer nas bo sonce neusmiljeno žgalo. Vse je polno, izbire ni. Boljše je slabo sedeti, kot dobro stati, je bilo naše geslo. Morje je mirno in gladko kot zrcalo. Vožnja je prijetna, enakomerni šum vode ob krmu nas kmalu uspava. Tišino moti vrščanje galebov, ki nas vztrajno spremljajo vso pot in budno pazijo na vsak košček hrane, ki jo potniki vržejo v vodo.

Večer je že. Pripravljamo se, ker bomo vsak čas pristali. Na cilj smo. Pravzaprav še nismo na cilju, ker smo tukaj prvič in

(Nadaljevanje na 9. strani)

Tovariši, hvala vam!

Tragična nesreča, ki se je pripetila v soboto, 28. avgusta, popoldne v Glinici, je pokazala, da vlada v našem kolektivu nesebično in globoko tovarištvo. Člani našega kolektiva so še enkrat dokazali, da so pripravljeni žrtvovati v vsakem trenutku za sočloveka vse; tudi svoje zdravje.

Globoko presunjeni ob vesti o nesreči, ki se je dogodila tovarišem Antonu Macunu, Jožetu Hertišu in Francu Notersbergu, so takoj vprašali, ali se da ponesrečencem s čim pomagati. In ko je prišla vest iz mariborske bolnišnice, da je edino upanje za rešitev ponesrečencev zdrava koža, kolektiv ni pomišljal niti trenutka. Takoj so se ponudili tovariši, ki so bili pripravljeni darovati svojo kožo ponesrečenim sodelavcem; ne da bi le za hip pomišljali na sebe, na svoje zdravje. Pred očmi jim je bilo le eno: pomagati nesrečnim sodelavcem.

Štirje tovariši so takoj, ko je prišel poziv, odšli v Maribor, kjer so darovali svojo kožo ponesrečenim tovarišem. Kolektiv pa je čakal in stiskal pesti, da bi operacija uspela, da bi se tovariši vrnili živi in zdravi, pri tem pa so bili prostovoljci vsak hip pripravljeni, da tudi oni dajo svojo kožo za rešitev sodelavcev. Vendar je bila tokrat smrt spet močnejša od življenja. Čeprav se je presajena koža že lepo prijel na telesa ponesrečencev, tovarišema Hertišu in Macunu niso zdržali notranji organi in sta podlegla poškodbam. To je bil zelo hud udarec za ves kolektiv, posebno pa še za tovariše, ki so dali svojo kožo, da bi rešili življenje ponesrečencem. Kljub temu, da ta humana akcija ni popolnoma dosegla namena, smo vsi ponosni in hvaležni tovarišem, ki so darovali kožo ali pa so bili pripravljeni to storiti in tako rešiti življenja svojim tovarišem. Najmanj, kar lahko poleg zahvale storimo, je to, da objavimo imena požrtvovalnih tovarišev v našem tovarniškem glasilu. Kožo so darovali:

1. Jurij SIMONIČ, mat. št. 2819, stan. Zabovci 33, zaposlen v glinici;
2. Janez BOMBEEK, mat. št. 3149, stan. Spuhlja 83, zaposlen v glinici;
3. Janez ŽURAN, mat. št. 1861, stan. Spuhlja 114, zaposlen v glinici;
4. Alojz MENONI, mat. št. 421, stan. Ptuj, Mariborska 11, zaposlen v glinici.

Pripravljeni za darovanje kože pa so bili:

1. Franc Polajžar, mat. št. 2783, stan. Kidričevo 13, zaposlen v DE vzdrževanju;
2. Jože Jagarinec, mat. št. 1466, stan. Kidričevo 2, zaposlen v DE vzdrževanju;
3. Franc Turk, mat. št. 870, stan. Kidričevo 8, zaposlen v DE vzdrževanju;
4. Anton Ferlež, mat. št. 1926, stan. Kidričevo 10, zaposlen v livarni;
5. Janez Fideršek, mat. št. 2196, stan. Zabjek 9, zaposlen v glinici;
6. Ivan Rudolf, mat. št. 1940, stan. Kidričevo 28, zaposlen v elektrolizi;
7. Alojz Kegl, mat. št. 2510, stan. Kidričevo 15, zaposlen v prometu;
8. Franc Menoni, mat. št. 3308, stan. Ptuj, Vrazov trg 2, zaposlen v elektrolizi;
9. Vinko Holc, mat. št. 1841, stan. Rogoznica 24, zaposlen v strojnem vzdrževanju;
10. Franc Hrustl, mat. št. 3374, stan. Ptuj, Selska c. 16, zaposlen v strojnem vzdrževanju;
11. Emil Verblach, mat. št. 3100, stan. Kidričevo 15, zaposlen v strojnem vzdrževanju;
12. Šerif Puškar, mat. št. 2447, stan. Kidričevo 79, zaposlen v elektrolizi;
13. Franc Debelak, mat. št. 1498, stan. Ptuj, Ptuj, Vrazov trg 2, zaposlen v elektrolizi;
14. Janez Lesjak, mat. št. 2162, stan. Apače 39, zaposlen v strojnem vzdrževanju;
15. Edi Ferenčič, mat. št. 337, stan. Kidričevo 2, zaposlen v strojnem vzdrževanju;
16. Franc Junger, mat. št. 808, stan. Ptuj, Mariborska cesta 43, zaposlen v glinici;
17. Stanko Perko, mat. št. 3340, stan. Gerečja vas 20, zaposlen v glinici;
18. Avgust Vrečko, mat. št. 3343, stan. Lešje 6, zaposlen v glinici.

Na žalost sta morala tovariša Jože Hertiš in Anton Macun, kljub iskreni želji kolektiva, da bi jima pomagal in prizadevnosti zdravnikov, umreti. Ob vseh tolažilnih mislih, pa nam je največja uteha, da njun duh — bila sta dobra in požrtvovalna tovariša — živi v kolektivu. Veseli in ponosni smo, da imamo zdrav in trden kolektiv, v katerem je mnogo tovarišev, ki so vedno pripravljeni pomagati sočloveku. Ti so se vedno pripravljali žrtvovati za svojega tovariša, ki ste trdno stali ob svrhu tovarišem Hertišu, Macunu in Notersbergu, še enkrat: HVALA VAM!

Ob nenadomestljivi in prerani izgubi našega ljubega moža, ateka in brata

TOMAŽA TOPOLOVCA

se iskreno zahvaljujemo vsem udeležencem pogreba, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, posebno pa tovarišem iz vodstva podjetja za lepo organizacijo pogreba, tov. Majcenu in tov. Klemenčiču za ganljivo slovo, godbi na pihala TGA ter vsem darovalcem vencev.

Vsem še enkrat prav iskrena zahvala. Neutolažljiva žena Elizabeta z otrokoma Marico in Tončkom ter ostalo sorodstvo.

In memoriam

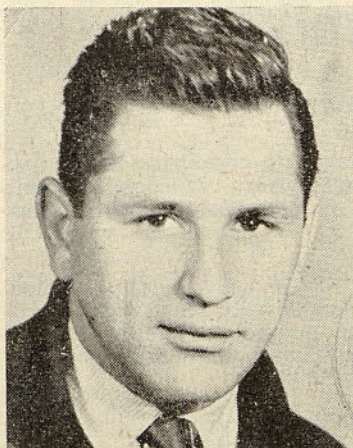
Pretrsla nas je žalostna vest, da sta kljub naporem zdravnikov in tovarišev, ki so požrtvovalno dali svojo kožo, podlegla poškodbam nesreče pri delu, ki se je pripetila v soboto, dne 28. 8. 1965.

Pokojni JOŽE HERTIŠ se je rodil 4. 3. 1917 v Kungoti, kjer je že zgodaj spoznal težko življenje. Še kot mlad fant je delal pri okoliških kmetih. Izučil se je za pletarja in svoj poklic opravljal le malo časa. Že leta 1947 se je zaposlil v naši tovarni, jo pomagal graditi in nato ves čas delal v DE glinice. Bil je priden delavec, priljubljen tovariš in sodelavec.

Družina je zgubila nenadomestljivega moža in očeta. Ohranili ga bomo v spominu kot pridnega glinčarja ter skrbnega in dobrega moža in očeta.

MACUN ANTON se je rodil 21. 1. 1940 v Novi vasi. Zaradi pomanjkanja v družini je po osnovni šoli ostal na domačiji. Delal je le sezonsko, dokler ni 13. 5. 1964 prišel v naše podjetje. Čeprav je bil v TGA le eno leto, se ga bodo sodelavci spominjali kot marljivega delavca.

Še bolj ga bo pogrešala mlada, pred kratkim osnovana družina, katere skrben mož in oče je bil.

Marjan Kokol

Preminil je Marjan

Kot iskra hitro se je raznesla vest, da je tragično preminil naš sodelavec in prijatelj Marjan Kokol.

Rojen v Ptuj 1938 je obiskoval osnovno šolo in gimnazijo v Ptuj. Tu je opravil tudi malo maturo. Nato je odšel v Ljubljano, kjer se je vpisal na tehnično srednjo šolo — elektro oddelek, ki jo je tudi z uspehom končal. Po končanem šolanju se je vrnil v domači kraj, katerega boz neje ni več zapustil. Ostal je pri starših, prijateljih iz otroških let, na katere je bil zelo navezan. Neka notranja vez ga je priklapala na vse to in večkrat je tudi sam rekel, da vsega tega ne bi mogel zapustiti in se privaditi na tuje ljudi in kraje.

Svoje prvo delovno mesto je dobil pri podjetju DES v Ptuj. Tam je ostal vse do odhoda na odslužitev kadrovskega roka v JNA. Po vrnitvi se je zaposlil v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem. Zaupano delo je opravljal vestno in z željo, da bi si pridobil čimveč znanja in prakse, pridno delal in študiral. Kot mlad delavec je hotel postati kos vsem postavljenim nalogam in biti enak svojim tovarišem ter starejšim sodelavcem. Prav hitro se je zivel v kolektiv in postal dober tovariš in delavec. Bil je mlad, poln življenja in energije, a velik del tega je hotel posvetiti in podariti poklicu, ki ga je opravljal z veliko voljo in veseljem. In prav takega ga je usoda iztrgala iz naše sredine. Za njim je ostalo prazno mesto, ki ga je težko nadomestiti pa čeprav s podobno osebnostjo, saj je odšel mlad — premlad človek, ki je hotel še živeti in ustvarjati.

Mladi rod pred grozotami zadnje vojne — grobi talcev v Begunjah

Obisk Franje

ZA DAN VSTAJE — 22. JULIJ — JE AVTO-MOTO DRUSTVO KIDRIČEVO PRIREDILO SKUPINSKI OGLED ZGODOVINSKO ZNAMENITIH KRAJEV IZ NOB. V NACRTU JE BIL OGLED BEGUNJ NA GORENJSKEM IN PARTIZANSKE BOLNICE »FRANJE« NA PRIMORSKEM.

Iz Kidričevega je krenilo na pot dne 21. julija v koloni le 5 avtomobilov s 17 člani. Skoda, da se ni odzvalo vabilu več članov. Zvečer tega dne smo prenočili v Dragi. Zjutraj smo si ogledali grobišče talcev v Dragi in v parku pri muzeju v Begunjah. Ob sprehodu skozi muzej zastaja obiskovalcu dih ob pogledu na dokumente grozot iz preteklih vojn. Na stenah nekdanje jetnišnice so še vidni zadnji pozdravi, ki so jih pisali in-

terniranci, večkrat tudi s krvjo. Koliko nedolžnih slovenskih žrtvev je bilo mučenih v teh zaporih. Mnogi med njimi se niso nikoli več vrnili na svoje domove.

Od tam je kolona avtomobilov krenila proti Vrščicu, našemu najlepšemu gorskemu prelazu (namreč za avtomobiliste) na Primorsko. Na vrhu prelaza smo se še malo pokepali z ostanki snega, katerega pa je bilo kar dovolj na zalogi, saj so

(Nadaljevanje s 4. strani)

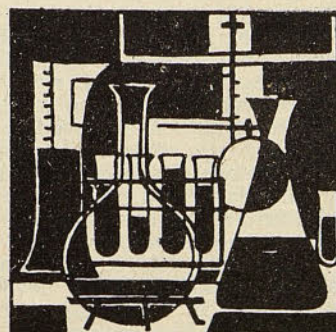
nih delavcev v podjetju, ampak tudi delavskemu svetu in svetom delovnih enot oziroma vsem članom delovnega kolektiva, ki so dolžni, da vsestransko s svojim delom tudi pomagajo pri uresničitvi postavljenih ciljev. Res, da bomo o rezultatih reforme lahko govorili šele čez nekaj časa, toda eno pa nam je že jasno danes, in sicer, da bo toliko uspešnejša, kolikor jo bodo osvojili vsi proizvajalci in kolikor se bodo tudi poslužili svoje osnovne pravice in tudi dolžnosti, to je zares smotrno gospodariti.

Gospodarska reforma je delovnim organizacijam omogočila le startno osnovo za čim boljše gospodarjenje, medtem ko je sedanji in tudi bodoči perspektivni položaj podjetja odslej predvsem v njihovih lastnih rokah. Če torej ocenjujemo gospodarsko reformo iz tega aspekta, potem nam ne bo težko oceniti tudi nalog sindikata v naslednjem obdobju, kajti bolj kot kdaj koli doslej bomo morali v sindikatih res odločno zahtevati, da se dejansko uresniči načela nove ustave, da naj bo sleherni proizvajalec v polni meri tudi upravljalec. To pa tudi pomeni, da bo potrebno v prihodnjem obdobju mnogo bolj materializirati pristojnosti in naloge vseh proizvajalcev v delovnih enotah, bistveno prevrednotiti delitvene sisteme in izoblikovati sisteme nagrajevanja po delu ne samo za nekatere, ampak za vse člane delovnega kolektiva. Zato bi torej težko govorili o nekih povsem novih nalogah sindikatov v delovnih organizacijah, brez vsakega dvoma pa bodo morali prav sindikati v obdobju po sprejetju gospodarski reformi mnogo bolj odločno in še bolj dosledno vztrajati pri oblikovanju novih ekonomskih in družbenih odno-

sov, ki smo jih že uzakonili v novi ustavi.

Med smotri, ki si jih sindikat že vsa leta prizadeva uresničiti v gospodarskem življenju, je tudi nedvomno na prvem mestu zahteva, naj bi dobilo delavsko samoupravljanje v vseh gospodarskih organizacijah večjo materialno osnovo, prav to zahteva sindikatov pa pomagajo uresničevati tudi vsi sprejeti gospodarski ukrepi.

Ce bi ob koncu še pogledali oziroma analizirali dosedanje delo naših sindikalnih podružnic, bomo kaj hitro ugotovili, da so te do danes storile zelo malo na področju novih pogojev gospodarjenja, saj se še vedno niso poglobile v to, da bi bile osnovni nosilec pri izvajanju gospodarske reforme pri nas v našem delovnem kolektivu. Sordimo, da bo prej ko slej treba resneje pristopiti k aktivnejšemu delu, saj so za uspešno delo pri izvajanju reforme pri nas tudi v celoti odgovorne. Ne smemo se namreč slepiti, da bo to steklo kar samo od sebe, kot smo bili doslej navajeni, in zato ni treba čakati na nobeno navodila od zgoraj, ampak takoj pristopiti k delu v svojih delovnih enotah. V tem so namreč tudi vse njihove odgovorne naloge, ki jim bomo kos le z združenimi močmi in tesnim sodelovanjem.

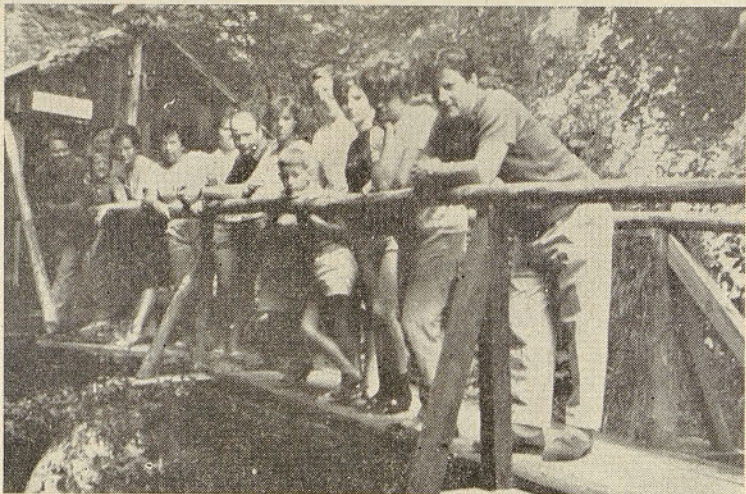

se le streljaj od ceste še nekateri kar lepo smučali. V dolini Trente smo si ogledali izvir Soče, od tam pa krenili na Tolminko stran. Vse do Cerknega je lepa asfaltirana cesta, od tam naprej pa le dobre 4 km makadamske ceste do vasi Log, kjer smo pustili avtomobile in krenili peš v sotesko Pasice pri Novakih, do koder je le slabe pol ure hoje.

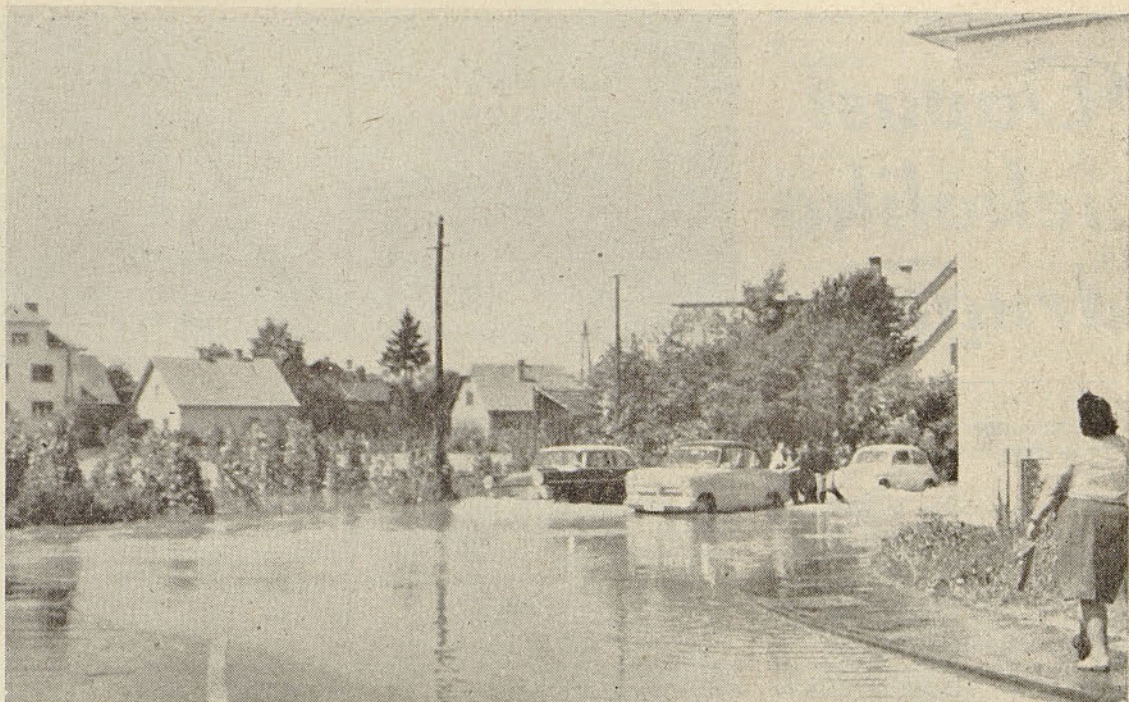
Ne da se opisati občutek, ki navda obiskovalce, ko stopajo po stopnicah (dvižnih) med prve barake nekdanje partizanske bolnice. V mislih občudujejo junaštvo in heroizem graditeljev in posadke te edinstvene postojanke slovenskih borcev. Obiskovalci gredo skozi barake s posebnim spoštovanjem do vseh, ki so tu delovali, se zdravili in še posebej do tistih, ki so tu umirali. Skoraj nemogoče je verjeti, da je taka ustanova s tolikimi objekti in napravami ostala sovražniku neodkrita, kljub neposredni bližini ceste Cerkno—Žiri, to je zveze med Primorsko in Gorenjsko. Vsa tehnika in številna premoč so

vražnikov ni bila kos zavesti, požrtvovalnosti in junaštvu slovenskih partizanov in domačinov. Domačini so imeli nedvomno mnogo zaslug za uspešno delovanje ustanove, saj so jo ves čas oskrbovali z živili in drugim. Prav tako so stalno obveščali posadko o gibanju sovražnika. Vsakemu članu našega kolektiva priporočamo, naj si ogleda ta edinstveni objekt in spomenik naše revolucije. Tudi sindikalne podružnice bi ob zgodovinskih dnevih lahko organizirale skupinski obisk v te kraje. Kot nalašč pa je primerna za avtomobiliste za konec tedna, ko imamo prosto soboto. Saj nam poleg navedenih znamenitosti nudi pokrajina nepozaben turistični užitek, dobro urejene asfaltirane ceste po Primorski pa nam naredijo vožnjo prav prijetno.

AMD Kidričevo bo tudi v naslednjih letih organiziralo podobne obiske in želimo le, da se člani-avtomobilisti odzovejo v večjem številu. Letos je društvo prevzelo stroške za gorivo, kar bo skušalo tudi v prihodnje.

Udeleženci v soteski bolnice Franje, v ozadju baraka, v kateri je bila elektrarna

Drava pri zadnjih poplavih tudi Ptuju ni prizanesla

Foto Peter Gegić

S čim se je ukvarjala organizacijska enota »Železniški promet transport« prvih 6 mesecev v letošnjem letu

Ne bom na dolgo in široko pojasnjeval našega dela, ker že besede »Železniški promet transport« povejo svoje. Prikazal bi le s številskimi prikazi vagonov, ki smo jih prepeljali s postaje Kidričevo v tovarno in nazaj, kakor tudi interni pre-

mik in dostavo na odlagališče in praznjenje ali polnjenje teh vagonov.

V tovarno so prepeljali:

	vagonov
premoga	5.727
boksita	4.125
apnenca	172
kalc. sode	619
petrol koksa	456
katranske smole	191
razne surovine	192
za utovor	834
tuji koristniki	28
skupaj	12.344
interni premik	4.285
skupaj	16.629

To število vagonov je bilo prepeljano v tovarno in dostavljeno na razkladalna in nakladalna mesta, po izpraznitvi ali nakladanju pa nazaj postaji kakor tudi v interni potrebi. Vredno je omeniti, da enoti transport ne smemo šteti samo praznjenje in polnjenje teh vagonov, ker opravlja še razna druga dela. Večkrat ima s kako prispelo surovino dva ali trikrat več dela kot sicer, če bi bila na voljo potrebna in primerna, pravzaprav nujno potrebna skladišča.

(vec)

POČITNIŠKI DOM NAJ RES SLUŽI SVOJEMU NAMENU!

PRODUKTIVNOST DELA SE LAHKO IZBOLJŠA NA RAZLIČNE NACINE. EDEN IZMED NAČINOV DVIGANJA STORILNOSTI DELA JE TUDI USPEŠNA REKREACIJA PROIZVAJALCEV. ZNANO PA JE, DA SE DELAVCI BOLJ NERADI UKVARJAJO Z REKREACIJO, ALI PA ENOSTAVNO NIMAJO ČASA IN MOŽNOSTI, DA BI SE LAHKO UKVARJALI S PRIMERNIM ŠPORTOM IN SI TAKO ODPOČILI SVOJ ORGANIZEM PO NAPORNEM DELU V TOVARNI.

Prav zato pa moramo še posebej paziti, da bi se vsak član kolektiva vsaj v času dopusta pošteno odpočil in si nabral novih moči, tako da bo vsak prišel z dopusta pripravljen na nove delovne napore. S tem namenom je tudi kolektiv TGA kupil in adaptiral počitniški dom v Crikvenici. Namen, nuditi članom kolektiva poceni in udoben dopust ob morju, je bil dober in hvale vreden. Žal pa sam namen, nuditi proizvajalcu vse najboljše, ni bil realiziran, kot bi lahko bil oziroma kot bi moral biti.

Zakaj? Zataknilo se je že pri prijavah oziroma pri razporedu, kdaj bo kdo dobil svoj prostor pod vročim jadranskim soncem. Potem so se pojavile še težave s kooperacijo (vsak začetek je težak), ki smo jo sklenili glede zamenjave ležišč z nekaterimi drugimi kolektivi. No, na koncu je prizadevni tovarišici Pavli le uspelo sestaviti konce s koncem in ustreči številnim željam in zahtevam prijaviteljev.

Vendar pa bi si lahko v prihodnje prihranili vso jezo in nesporazume, če bi imeli v kolektivu človeka, ki bi bil neposredno odgovoren (in primerno stimuliran) za vse stvari, ki so v zvezi z dopusti in letovanjem zaposlenih. Kajti letošnje izkušnje so nam pokazale, da se tudi na področju dopustov da s kolektivno odgovornostjo le malo narediti.

Druga stvar, o kateri želim pisati, pa je sam počitniški dom v Crikvenici. Vedeti moramo, da še zdaleč ni dovolj za uspešno rekreacijo, če smo našemu proizvajalcu zagotovili, da ima ob morju samo posteljo, hrano, streho nad glavo in — morje.

Vsak človek potrebuje, razen naštetih stvari, tudi v vsakdanjem življenju, posebno pa še na dopustu, še nekoliko razvedrila. Pa bi se dalo to izvesti? Da, z malimi stroški in nekoliko dobre volje bi bilo mogoče članom kolektiva veliko več nuditi, kot smo jim nudili doslej. Tako bi dosegli, da bi prihajali delavci, ki preživijo dopust v Crikvenici, domov res spočiti, odpadla pa bi tudi velika večina kritik, ki so doslej letele na naš počitniški dom.

Kaj je sploh v Crikvenici narobe? Prvič, že leta in leta se delavci pritožujejo zaradi nepravilnega odnosa upravnice doma do gostov. Nekateri delavci prav zaradi tega nočejo več na letovanje v Crikvenici. No, kljub taki slabi reklami sem se le odločil, da letos preživim del svojega dopusta v našem domu. Res je, da na svoji koži nisem občutil slabe volje upravnice, imel pa sem priložnost videti, kako je ravnala upravna z drugimi. Tako je na primer »tet-

ka« neko starejšo tovarišico iz »Impola«, ko ji ni pravočasno vrnila likalnika, ki si ga je bila izposodila, najprej pred vsemi oštela, potem pa je morala omenjena tovarišica za kazen zlikati 10 rjuh. Prepričan sem, da bo ta tovarišica, ki je bila tako kaznovana, naredila v svojem kolektivu »reklamo«, ki našemu domu gotovo ne bo koristila. No, podobnih dogodivščin (ki so vsaj deloma poživile monotono vzdušje v domu), je bilo še več. Morda pa je še najslabše od vsega, kar lahko zamerimo »tetki« to, da vsako leto gosti v našem domu kopico svojih sorodnikov. Se huje pa je, da nekatere sorodnike tudi zaposluje v domu. Tako je letos taka zaposlena sorodnica (tisti, ki ste bili v Crikvenici, spomnite se zaspane deklice za točilno mizo!) na veliko lenarila na račun drugega osebja, ki je garalo kot črna živina. »Tetki« zamerim tudi to, da je v kuhinji zaposlila nekvalificirano osebje, ker menim, da tako »varčevanje«, ki gre kajpak na račun gostov, res ni upravičeno.

Seveda pa moramo ob tej priložnosti tudi povedati, da vseh prepirov v domu ni bila kriva upravna doma, kajti tudi odnos nekaterih gostov do upravnice je bil skrajno nekorekten. Nekateri gostje so premalo pazili na čistočo v prostorih doma, pa tudi inventar, ki je konč-

no last nas vseh, jim ni bil veliko mar in so se nekateri obnašali, kot da je potrebno vse, kar imamo v Crikvenici, čimprej uničiti. Kljub vsemu temu pa sem mnenja, da je mera polna in da lahko popularna »tetka« in njeni »rodžaki« odidejo v zasluženi pokoj. Na delovno mesto upravnika v našem domu pa dajmo energičnega in sposobnega človeka, ki bo posloval v splošno zadovoljstvo vseh članov našega kolektiva.

Druga stvar, ki me je (verjetno še koga drugega) motila v Crikvenici, je to, da nima naš dom nobenih sredstev, ki bi služila rekreaciji gostov. Mogoče je kdo videl, kako lepo je poskrbljeno za razvedrilo gostov v počitniškem domu jeseniških železarjev: vsak večer glasba in ples, urejena plaža, kegljišče, gugalnice za otroke itd. Nočem, da bi ta hvala Jeseničanov izvenela kot otrokova tožba materi: češ sosedovi imajo, mi pa nimamo. Trdim le, da bi lahko tudi mi imeli del tega, kar imajo v jeseniškem domu. Ne moremo imeti kegljišča in igrišča za žogo zaradi same lokacije doma. Ni nam treba urejene plaže, ker je lepša naša naravna plaža kot pa izumetničen beton. Lahko pa bi imeli nekaj gugalnic; lahko bi imeli nekaj gumijastih žog za v vodo in gumijaste blazine (posojali bi jih na reverz in proti malenkostni odškodnini, ki bi zadostovala za amortizacijo v eni sezoni); lahko bi imeli tobogan (kakšno veselje za otroke in odrasle) in lahko bi imeli nekaj malih čolnov. Tiho upanje pa imam (mnogo je mojih somišljeni-

kov), da bi morda lahko imeli kdaj tudi motorni čoln in vodne smuči.

In še za konec: v svojem stavku nisem hotel komurkoli soliti pameti, ampak sem zapisal le svoje ugotovitve. Hotel sem pošteno kritiko, ne pa zavogalsko kritiziranje na račun »tetke«, kot je bilo vsa leta doslej. Mislim sem pošteno, če pa sem koga nehote užalil, lepo prošim brez zamere.

F. D.

STROKOVNA KNJIZNICA TGA

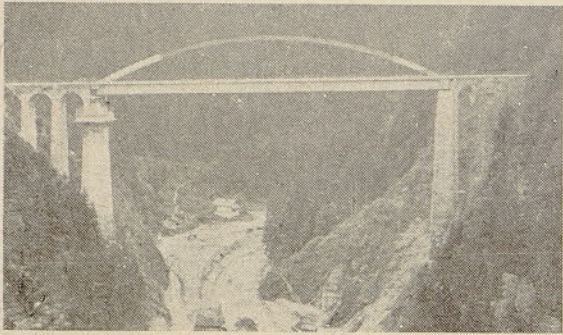
V mesecu juniju, juliju in avgustu so prispеле v strokovno knjižnico naslednje knjige in časopisi:

STROKOVNE KNJIGE:

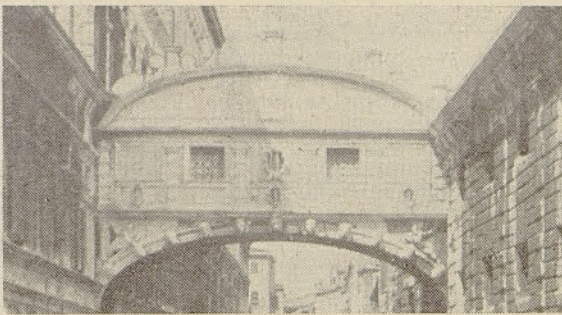
št. 1258, 1259: Dragotin Kajser — Elektrotehniški priročnik,
št. 1260: Franc Tomšič — Nemško-slovenski slovar,
št. 1261: Dr. Ristić — Rečnik tehniških izrazov, srpskohrvatsko-angelski-francuski-nemaški,
št. 1265, 1266, 1267, 1268: Dr. Janko Kotnik — Slovensko-francoski slovar,
št. 1269, 1270, 1271, 1272: Dr. Janko Kotnik — Francosko-slovenski slovar,
št. 1273: Ing. Lazarević — Elektrane i razvodna postrojenja,
št. 1274: Prof. Popov — Osnove el. pokretaja u industriji,
št. 1275: Tomaž Poniz — Osnove preračuna el. uporovnih grelnih naprav,
št. 1276: Aleš Strojnik — Industrijska elektronika,
št. 1277: Ing. Petrović — Električne mašine IV,
št. 1278: Ing. Plaper — Osnove razdeljevanja el. energije,
št. 1279: Ing. A. Dolenc — Transformatorji I,
št. 1280: Ing. Jagodić — Elektromotorski pogoni,
št. 1281: Bronstein — Matematični priročnik,
št. 1282: Ing. Božinović: Električne mreže,

(Nadaljevanje na 10. strani)

Dopust nekoliko drugače

Motiv iz Tirolske

Benetke — Most vzdihljajev

Navadno se odpravimo na dopust k morju ali ob jezero, bolj redko pa tudi v planine, kjer preživimo deset do štirinajst prijetnih dni ter se zadovoljni vračamo.

Letošnje poletje je AMD Ki-dričevo organiziralo za motorizirane člane v času dopusta krožno potovanje skozi Avstrijo, Švico in Italijo. Ne bi mogli trditi, da smo se vrnili izredno spočiti, saj potovanje z avtomobili in vedno novi vtisi precej utrujajo, pa vendar je tudi to le neke vrste oddih.

Kolona osmih avtomobilov, opremljenih z oznako YU in zastavicami AMZ Jugoslavije je v zgodnjih jutranjih urah 31. julija krenila na 2.500 km dolgo pot. V Dravogradu smo se enkrat napolnili rezervoarje naših vozil in se že čez nekaj minut zvrstili pred zapornico na Viču. Po kratkih obveznih formalnostih smo za 10 dni zapustili našo deželo. Tudi avstrijski omejni organi so na hitro pregledali naše dokumente, jih žigosali in že smo krenili proti Celovcu.

Ves čas do Celovca se nam je ponujal dež in nas v mestu tudi krepko opral. Po krajšem načrtnem, a še daljšem prisilnem postanku smo v gostem nalogu odpeljali iz mesta proti Vrbskemu jezeru, ki pa smo ga le slabo videli. Naš cilj je bil za ta dan prelaz Grossglockner (Veliki Klek). Želeli smo priti čim bliže pod vznožje, da bi naslednje jutro čimprej prišli na vrh prelaza 2.500 m visoko, kar je za avto že kar lepa višina. Spotoma smo se ustavili le tu in tam za kratek čas. Prenočili smo v manjšem turističnem kraju nekaj kilometrov pred samim vznožjem prelaza. Na kampiranje zaradi dežja nismo mogli računati, a tudi vse sobe (zasebne) so bile zasedene, v hotel pa nismo šli niti vprašati, saj tam ni sobe izpod 70 šilingov. V eni od gostiln smo se dogovorili za prostor v plesni dvorani, kar nam je prišlo zelo prav, ker smo imeli celotno opremo s seboj, le šotorov nam ni bilo treba postavljati. Cena, ki smo jo izvedeli šele zjutraj, nikakor ni bila pretirana (6 šilingov po osebi).

Naslednje jutro nam je dež prizanesel le toliko, da smo se odpravili na pot, a takoj ko smo se pri kraju Heiligenblut začeli vzpenjati, sta nas pozdravila najprej megla nato pa dež, ki se je v višini nad 2.000 m spremenil v sneg. K temu pa še dodajmo precej visoko mitnino za prevoz prelaza, ki ni niti najmanj nizka, saj je za avto s tremi osebami bilo treba plača-

ti kar 90 šilingov. Ob lepem vremenu se ta znesek ne občuti tako močno, ker naravne lepote potnika tako prevzamejo, da kmalu pozabi na omenjeni znesek. Po več kot enourni, ne preveč prijetni vožnji, smo le prevozili prelaz. Med potjo smo sicer nekajkrat hladili motor (navzgor) in zavore (navzdol), a smo se vsi zbrali pri mestu BRUCK a.d.G., od koder je bila naša smer proti INNSBRUCKU.

Ta dan je bila nedelja in še prvi, ko je promet na glavnih cestah izredno gost. Nepregledne kolone avtomobilov v obe smeri otežkočajo vožnjo in ni ga bilo med nami, ki si ne bi zaželel naših, še razmerna prostih cest in sproščene vožnje. K temu pa še dodajmo gradbišča na cesti, ker, kot smo imeli priliko videti, tudi pri sosedih delajo na cesti kljub turistični sezoni.

Še enkrat smo kampirali v Avstriji malo pred prelazom ARLBERG (1.802 m). Tokrat smo postavili šotore in prvič na naši poti so se v polni meri uveljavili kuhalniki in seveda naše konzerve. Naslednje jutro smo po opravljenem manjšem popravilu na avtomobilih z lahko prevozili zadnji prelaz v Avstriji in do meje smo imeli le še slabih 50 km. Za nami je bila 720 km dolga pot po sosednji Avstriji, deželi, ki zna zelo dobro izkoristiti svoje naravne lepote ter se vključiti med najbolj turistične države v Evropi.

Ko smo prestopili avstrijsko-švicarsko mejo, smo prišli v kneževino LICHTENSTEIN. To je mala država ob Reni z okrog 17.000 prebivalci in glavnim mestom VADUZ (okrog 3.100 prebivalcev). Ta majhna samostojna kneževina je od 1924. leta v carinski uniji s Švico. Tudi denar je švicarski frank. Po kratkem ogledu glavnega mesta smo krenili proti Reni in v Švico, v deželo, ki jo vsi poznamo po urah najboljši kvalitete. Ure izdelujejo v 1237 tovarnah, v katerih je zaposlenih 55.024 specialistov. Za nas, proizvajalce aluminija, bo zanimivo tudi to, da proizvede Švica prav toliko aluminija kot Jugoslavija, in sicer 34.000 ton letno — iz uvožene glinice — imajo pa seveda dovolj električne energije.

Takoj po prehodu švicarske meje opazi tujec, da v tej deželi že dolgo ni bilo vojne, saj

dežela ne pozna ruševin in ostalih grozot vojne, zlasti zadnjih dveh svetovnih. Tudi nobenih turških vpadov ni bilo, ki so tako pustošili naše kraje. Zadnjih 150 let pa sploh niso imeli vojne.

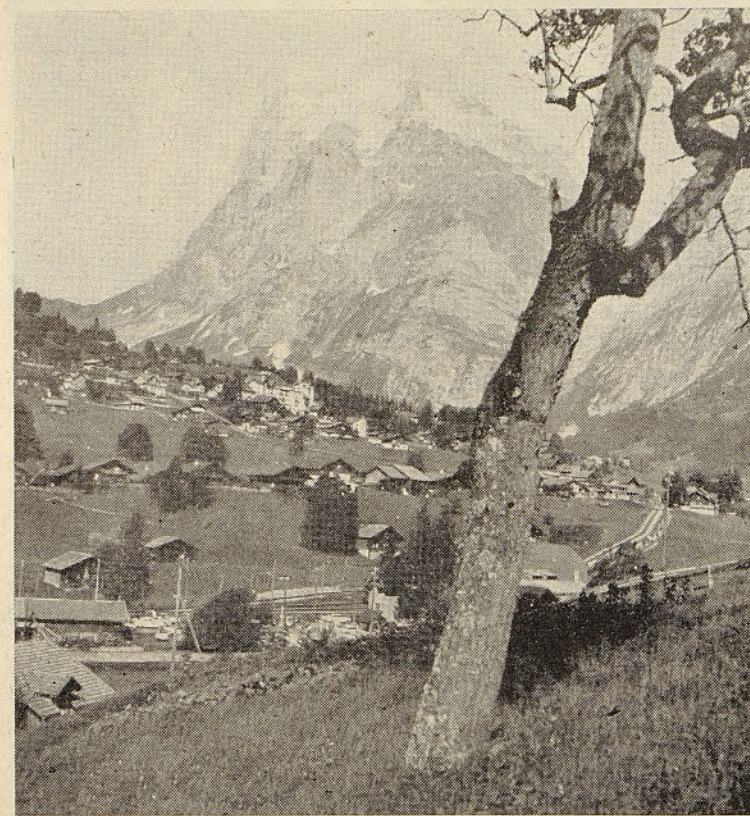
Po svoji ureditvi je Švica konfederacija 25 kantonov, ki imajo popolno samostojnost. Prvi štirje kantoni so se združili že 1291 leta, a zadnji trije so se pridružili 1815. leta. Ima okrog 5 milijonov prebivalcev. Od tega govori nemško okrog 72 %, francosko 20 %, italijansko 6 % in nekaj več kot 1 % retoromansko. Deželo krasijo planinski masivi Alp in številna jezera. Kar 11 vrhov je višjih od 4.000 metrov in 24 preko 3.000 metrov. Samo na področju Alp je 1.360 jezer in jezerc, a vseh skupaj je preko 1.500. Nekatera med njimi so kar precej velika, npr. Zenevsko 580 km², a ga del pripada Franciji.

Prvo jezero, s katerim smo se srečali, je bilo Valeško (Walensee), ob katerem nas je presenetila nova cesta, ki je speljana ob obali in je kar 5 km v hribu pod arkadami, vmes pa so krajši tuneli. Le slabih 30 km od tega jezera je že drugo, precej večje Zürisko. Tu smo si poiskali kamp in prenočili, kar pa ni bilo tako lahko, ker so bili vsi kampi zasedeni. Naslednje jutro smo se prebudili v dežju in šele okrog devetih smo lahko pospravili šotore. Do 14. ure smo imeli rezervirano za ogled Züricha, kar pa seveda ni dosti več kot sprehod do centra in nazaj. Je največje švicarsko mesto (okrog pol milijona prebivalcev) in finančno središče ne samo Švice, ampak tudi Evrope. Naš naslednji cilj je bilo Vierwaldstättersee in Luzern. Po daljšem iskanju smo se odločili za kamp v Meggen. Drugi so bili vsi zasedeni, tu pa sta bila kar dva in mi smo bili nehote razdeljeni na oba. Turisti v kampu ali v mestu (hotelih) so bili vseh mogočih narodnosti.

Naslednji, to je peti dan našega potovanja, smo zavili proti Bernu, glavnemu mestu države, po ogledu mesta pa proti jezeru in Alpam. Končni cilj za ta dan smo odločili Interlaken, ki leži med dvema jezери Thunersee in Brienzsee. Nekaj km zunaj mesta smo v prelepi dolini našli kamp in postavili šotore že pred 15. uro. Po opravljenem kosilu smo se namenili proti Grindelwaldu. Alpско turistični kraj, ki ga obdajajo sami velikani: Mönch (4.099 m), Schreckhorn (4.078 metrov) in še mnogi štiri in tritisočaki. Mestece je pravzaprav en sam hotel in prodajalna. Poleg vseh najrazličnejših spominkov prodajajo tu tudi semena vseh ali skoraj vseh planinskih rož (planika, encijan...). Od tu je speljana tudi gorska (zobata) železnica do višine 3.454 m visoke Jungfraujoch. Do višine 2.200 m teče proga zunaj, tu pa se skriva v stelah Eigerja v rov in se prikaže na površje šele na cilju. Zanimali smo se, koliko stane takle sprehod in komodni alpinizem, ko pa smo slišali, da 70 frankov, nas je minila želja, da se pridružimo številnim turistom, ki so si lahko privoščili tak iz-

let. Po povratku v kamp je bilo še dovolj časa za ogled mesta. Ne da se vsaj primerno opisati, kako znajo Švicarji privabiti in obdržati turista. Prav noč je za to zelo primerna. Z najrazličnejšimi svetlobnimi efekti znajo prikazati precej tega, kar nudijo turistu.

Potovalna agencija prikazuje zvečer med deveto in deseto uro v svoji izložbi prvovrstne barvne posnetke alpskih področij in vrhov, kamor vabijo turiste (velikost slik 80 x 80 cm). Po mestu pa vozijo starodavne kočije atrakcij željne turiste. Gostinski lokali niso bili niti preveč zasedeni, povsod je bilo dovolj prostora, celo prazni so

Švica — Grindelwald, v ozadju Wetterhorn

bili nekateri. Prodajalne spominkov so bile polne kupcev, med katerimi je bilo tudi precej takih, ki so si le ogledovali kot mi.

Za šesti dan smo imeli v programu prvi prelaz v Švici, in sicer 2.164 m visoki Grimsel, katerega smo prevozili, lahko bi rekli, igranje. Kljub precejšnemu vzpenjanju, je cesta speljana tako, da jo vsak avto z lahko zmore. Po krajšem postaniku na vrhu smo se spustili na južni strani zopet v dolino. Pri Gletschu smo zavili proti jugozahodu po čudoviti dolini reke Rhone do Briga.

Po daljšem posvetovanju smo se odločili, da še isti dan prevozimo prelaz Simplon (2.005 metrov) ter se poslovimo od Švice. Bolj smo se bližali vrhu prelaza in italijanski meji, bolj revna je postajala pokrajina. Na meji nas Švicarji sploh pogledali niso, pač pa so bili Italijani bolj dosledni. Ko smo menjali ostanke frankov za lire, je bilo že treba čakati, ker tu že ni šlo več brez pisarije kot pri sosedih.

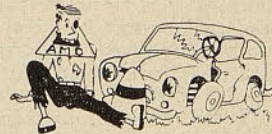
Prvi večji kraj, ki smo ga namenili za cilj tega dne, je bil Domodossolo, še kar precej veliko mesto, a nič kaj preveč čisto. Tudi kamp, ki je imel sicer lepo lego, ni bil več tak, kot so

bili v Švici. Namesto čistega in jasnega zraka, ki smo ga bili vajeni zadnje dni, nas je v Italiji zajel soparen in zameglen vroč zrak.

Ni bilo pravega razgleda in vedno nam je bilo vroče. Naš naslednji cilj za prihodnje jutro je bil Torino, in sicer ogled Fiatovih tovarn. Ta dan smo se spustili v borbo s časom in smo v glavnem kar vozili, le v večjih krajih smo se zbrali in nato zopet naprej. Toda kakšno razočaranje, ko smo prišli pred upravno poslopje FIAT in so nam sporočili, da so prav ta dan zaključili delo in se kolektivno odpravili na počitnice, zato so vse ekskurzije izključene. Kakšna škoda. Dobili smo sicer za vsakega člana brošuro, kjer je v sliki in besedi na kratko opisan razvoj in sedanji proizvodni program tega velikega koncerna. Med dežurnimi vratarji je bil tudi Splitčan, s katerim smo se lahko pomenili lepo po naše. Tu smo se tudi razdelili, in tisti, ki so morali biti naslednji ponedeljek v službi (bil je petek popoldan) so krenili proti Milanu. Pri enem od avtomobilov je odpovedal ležaj in verjemite, tudi v Torinu ga ni bilo tako lahko dobiti. Na zadnje smo dobili, ne sicer original, a je odgovarjala velikost.

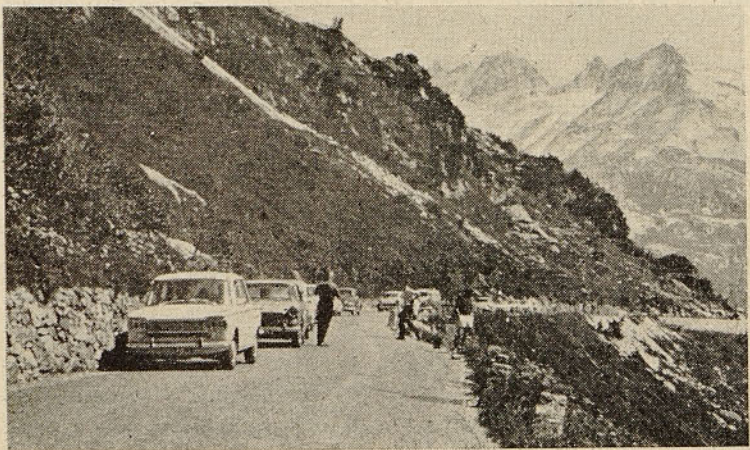
Tudi v Italiji znajo reči »nima-mo«!

Od Torina do Milana smo naslednji dan vozili po »sončni cesti«! Nekaj zaradi hitrejše vožnje, delno pa tudi zaradi radovednosti. Toda to radovednost smo precej drago plačali — 550 lir za avtomobil, kar ni malo. V Milanu smo si ogledali katedralo in nekaj znamenitosti v njeni bližini. Vsi nismo smeli v cerkev, ker menda nismo bili

dostojno oblečeni. Moški v kratkih hlačah in ženske v brezrokavni oblekah ne smejo prestopiti praga. Ženske so si pomagale z rutami, moški pa smo ostali zunaj. Čudovit razgled na mesto nudi razgledni 100 m visoki stolp, seveda za 200 lir.

Naslednji cilj so bile Benetke, vmes pa še kratek postanek v Veroni in obisk Julijine hiše, ki je še danes takšna, kot je bila pred mnogimi stoletji in okrog nje ne manjka turistov iz vseh delov sveta. Vendar pa

Švica: Cesta na prelaz Grimsel (2164 m)

bi bilo treba najmanj dva do tri dni, da bi si v mestu ogledali vsaj važnejše zanimivosti, ki jih je vse polno.

V Benetke smo prispeli proti večeru in smo si jih nekoliko ogledali ponoči, a še enkrat naslednji dopoldan. Res, tu je kaj videti (cerkev Sv. Marka, doževa palača, most vzdihljajev in še in še). Nehote se spomnimo, da hodimo po pilotih iz naše Dalmacije. Prav za gradnjo Benetk in ladij te republike so v srednjem veku posekali bujne gozdove našega Primorja. Da je mesto res na pilotih, se kar hitro prepričamo. Tla v cerkvi Sv. Marka so npr. močno valovita zaradi pogrezanja, ki pa ni enakomerno. Mogoče še tale zanimiv podatek: mesto je zgrajeno na 117 otočjih in ga prepleta nad 150 kanalov, čez katere je speljanih preko 300 mostov. Največji kanal je Canal Grande (Veliki kanal) dolg 3.800 metrov in širok 30 do 70 m. Največji in najlepši most med vsemi bo most, ki se imenuje »Rialto di san Marko«, katerega nekateri napačno imenujejo most vzdihljajev. Ta je le majhen most v nadstropju, ki veže doževo palačo s palačo pravice; pokrit je s svinčeno streho, na katero je pripekalo vroče sonce in neusmiljeno žgalo na prestopnike, ki so prišli navzkriž s pravico, in po vzdihovanju letih je dobil most ime.

V vročih popoldanskih urah smo se podali na pot proti Trstu, ki smo ga zagledali okrog 18. ure. Samo dobre tri ure smo imeli na razpolago za ogled mesta (bolj sprehod skozi mesto) in že smo se namenili proti naši meji in Ankaranu, kjer smo še enkrat postavili šotore. Ne vsi, ker so nekateri morali hiteti domov. Mirno lahko trdim, da je bil od vseh kampov, kar smo jih videli, najbolje urejen ta zadnji, torej pri nas doma.

Švica — Ledenik Rhone Gletscher

Foto M. D.

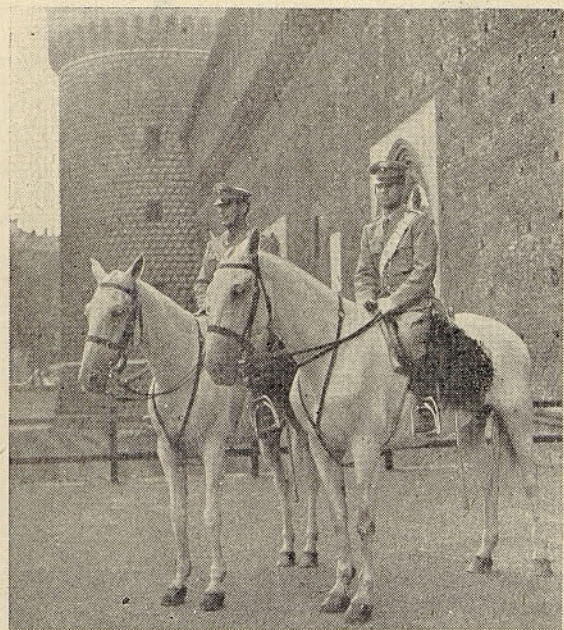
Verjetno je tudi najboljši kamp v Jugoslaviji sploh. Med ostalim ima tudi prho s toplo vodo, ki je ni treba posebej plačati, kot je bil to primer v švicarskem kampu pri Interlaknu, kjer je zunaj lepo pisalo »TUS S TOPLO VODO«, a ko sem odprl pipo, je tekla le mrzla. Šele tedaj sem opazil, da je za toplo vodo

treba spustiti pol franka v avtomat, ki odpre dovod plina in se voda sproti segreva. Na koncu še malo plavanja v našem slovenskem morju in krenili

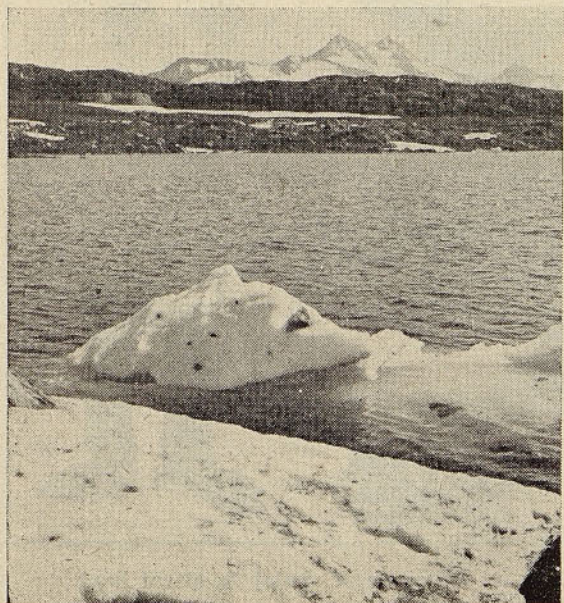
smo proti domu, zadovoljni, ker smo marsikaj videli, a še mnogo bolj, da smo bili spet doma. —čk—

Švicarska vas v dolini reke Rhone

Italija — Straža pred trdnjavo v Milanu

Švica — Jezero na vrhu prelaza Grimsel

(Nadaljevanje s 5. strani)

nam ni znano, kje bi naj bil počitniški dom, ki nam bo naslednje dni nudil streho. Imamo srečo. Vprašali smo prav upravnika, če ve kje je »Impolov« dom. Seveda, kdo bi bolje vedel od njega, ki je tam gospodar.

»Šjor« Ivica nas že čaka s svojim čolnom. Takoj smo pripravljeni za odhod. Tukaj tudi prvič vidimo nove sestanovce. Kompletna izmena je namreč po hidrogliserjevi zaslugi zamudila en dan. Kmalu se spoznamo. Nekaj jih je iz Ruš, nekaj iz Slovenske Bistrice, pa iz Mežice in še Kidričani smo poleg.

V mraku vidimo obrise doma. Na zunaj je videti čeden. Znotraj ugotovimo, da bi bil lahko boljše urejen, ko pa se znajdemo v podstrešni sobici, pomislimo, da videz včasih vara. Vse je sicer skromno, toda čisto. Sobica ima tudi miniaturno oken-

ce, skozi katerega najboljšo vidiš leže. Toda kdo bi se oziral na to, saj smo prišli na morje. Na hitro povečerjamo in zaspi-mo kot ubiti.

Zjutraj šele vidimo, kje prav-zaprav smo. Lošinj je lep. Okrog doma šumi borov gozd, morje pa je toplo in čisto in čudovito modro. Možnosti za razvedrilo je nešteto. Tu pridejo na svoj račun športni in podvodni ribiči, tisti, ki ljubijo samoto, in oni, ki jim je všeč dalmatinski vinček.

Kosimo v dveh izmenah, ker so jedilnice premajhne, da bi lahko sprejele vse lačne hkrati. Tu so namreč še taborniki, ki živijo pod šotori v bližnjem gozdu. Malce smo presenečeni, ko vidimo pri kosilu tudi Nemce. Kako to? Ni to dom zaprtega tipa? Kaže, da ni. Kot povsod, so tujci našli pot tudi v počitniške domove. Vse za turizem! Vsekakor se jim splača. Nemcem namreč. Kosilo in večerja jih stane samo tisočaka,

to pa spričo draginje nikakor ni preveč. Hrana je pestra, lahko bi bila tudi malce obilnejša. Morali smo poiskati svoje skrite rezerve in včasih potolažiti nemirne želodce.

Gospodarska reforma nas je našla na dopustu. Nismo se preveč dali motiti z novimi cenami, saj nas je vse to počakalo, ko smo se vrnili. Zanimalo nas je, če bomo morali kaj primakniti za oskrbo v domu. Zvedeli smo, da najbrž ne, sicer pa, da nas bodo že našli. Le kje bodo iskali tujce, ki so nam delali družbo v jedilnici?

Dan vstaje na Hrvaškem je. Kosilo je praznično. Verjetno je naključje, da so nam mizo, kjer smo vse dni sedeli, zasedli Nemci. Ali pa tudi oni hočejo praznovati?

Dnevi dopusta minevajo. Vsak dan je vroče in tudi tisti mlečni beli so že dobili barvo — sicer rdečo, ki se bo spremenila v rjavo ali pa v mehurje. Vztrajnost se na morju res ne izplača, še posebej ne, če kaže termometer že zjutraj ob 7. uri 27° Celzija. Mnogo bolj prija kozarček dingača z ledom ali pa poležavanje pod borovci, kot pa mučenje na plaži.

Vredno si je ogledati sprehajališče cesarja Franca Jožefa. Nekaj sto metrov dolga kamnita potka je speljana ob obali in porasla z grmovjem. Vse naokrog je tišina, le monotono pesem skrzatov je čuti.

Se dan, dva in dopusta je konec. Vračamo se zgodaj zjutraj z isto ladjo, kot smo prišli. Sveže jutro nam prežene spanec in popolnoma budni smo, ko priplujemo na odprto morje. V lošinskem zalivu nismo niti slutili, da je zunaj burja. Ziblje nas z leve na desno in od zadaj naprej. Prazen želedec vsakih nekaj trenutkov čutimo v grlu. Do najhujšega na srečo ni prišlo.

Spet smo v Rijeki. Nad morjem je nebo modro in čisto, nad kopnim pa sivo. V notranjosti dežuje. Se pravi čas ujamemo brzec in najdemo celo proste se-deže v vagonu, rezerviranem za avstrijske turiste. Družbo nam delajo priletni Avstrijci. Pomenujemo se o vsem mogočem: o našem novem dinarju, o hokeju na ledu, o vlaganju višenj in o drugih zanimivih rečeh. Pogovor je interesanten, saj poteka malo v nemščini, malo v angleščini pa še z rokami si pomagamo. Našega tihega občudovanja je deležen možakar, ki je od Rijeke pa do Ljubljane izpraznil skoraj tritretl litra hude slivovke. Treba se je zavarovati pred carino.

V Mariboru se na hitro poslovimo, saj smo že skoraj doma. Utруjeni smo, toda zagoreli in nasmejani. Se bomo dopustovali v Malem Lošnju, sicer ne drugo leto, čez nekaj let pa gotovo. — ka —

Kino „Svoboda“ Kidričevo

SPORED ZA OKTOBER:

2.—3. Pri črnem konjčku, nemški barvni film.

6.—7. Izklican je tudi V/3, domači črno-beli film.

9.—10. Doživljaj Leda, ameriški barvni film.

13.—14. General Baster Keaton, ameriški črno-beli film.

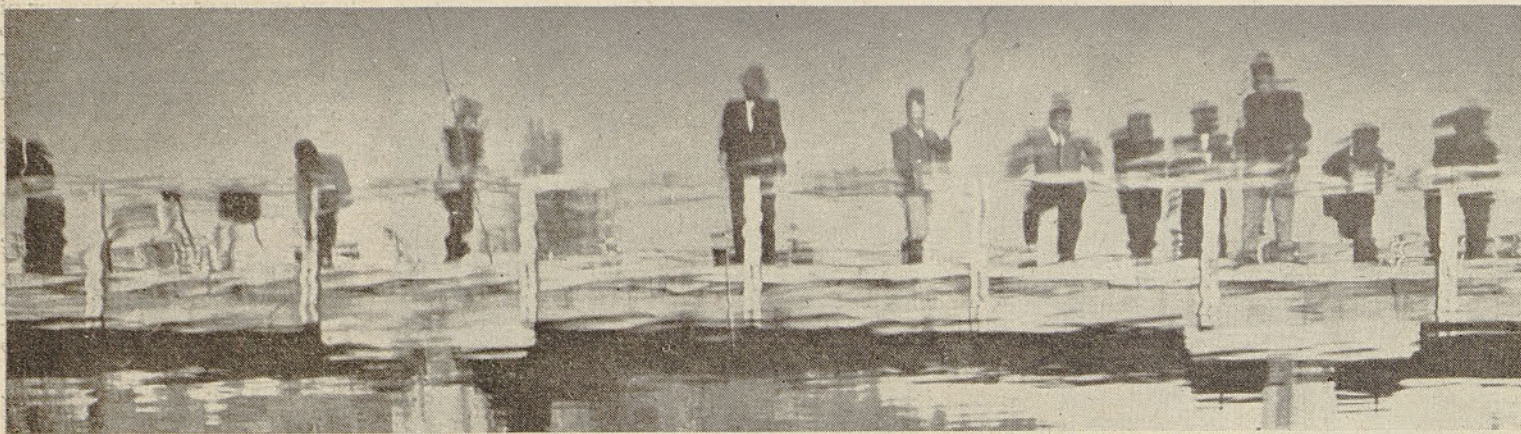
16.—17. Racija, francoski črno-beli film.

20.—21. Draga, ostani z menoj, avstrijski črno-beli film.

23.—24. Morganovi gusarji, ameriško-italijanski barvni kinemaskopski film.

27.—28. V svetu komedije, ameriški črno-beli film.

30.—31. Krik strahu, ameriški črno-beli kinemaskopski film.

Ribe in ribiči

Foto Stojan Kerbler

Personalne spremembe

Člani kolektiva, ki dopolnijo v avgustu 1965 najdaljšo neprekinjeno delovno dobo v tovarni:

20 LET:
Ivan Gerjovič, nastopil službo 30. 8. 1945.

18 LET:
Inž. Boris Gorup, nastopil službo 15. 8. 1947, Anton Karo, nastopil službo 6. 8. 1947, in Stanko Kovačič, nastopil službo 1. 8. 1947.

17 LET:
Martin Artenjak, nastopil službo 15. 8. 1948, in Zora Težak, nastopila službo 30. 8. 1948.

16 LET:
Ernest Janžekovič, nastopil službo 17. 8. 1949, Ivan Jus, nastopil službo 17. 8. 1949, Maks Mele, nastopil službo 15. 8. 1949, Jože Persuh, nastopil službo 1. 8. 1949.

14 LET:
Franc Gojčič, nastopil službo 27. 8. 1951, Alojz Muršec, nastopil službo 1. 8. 1951, Anton Tomanič, nastopil službo 3. 8. 1951, Ivan Vnuk, nastopil službo 2. 8. 1951.

13 LET:
Rudolf Belšak, nastopil službo 1. 8. 1952, Alojz Horvat, nastopil službo 28. 8. 1952, Franc Kokot, nastopil službo 28. 8. 1952, Martin Ozmec, nastopil službo 4. 8. 1952.

12 LET:
Jože Braunštajn, nastopil službo 11. 8. 1953, Stanko Bogme, nastopil službo 13. 8. 1953, Jože Frigl, nastopil službo 3. 8. 1953, Ivan Herman, nastopil službo 3. 8. 1953, Franc Hertiš, nastopil službo 13. 8. 1953, Ivan Ivančič, nastopil službo 25. 8. 1953, Viktor Jus, nastopil službo 13. 8. 1953, Ciril Jazbec, nastopil službo 17. 8. 1965, Alojz Janžekovič, nastopil službo 20. 8. 1953, Jože Kuret, nastopil službo 1. 8. 1953, Ivan Kozoderc, nastopil službo 11. 8. 1953, Alojz Kmetec, nastopil službo 12. 8. 1953, Ivan Kokol, nastopil službo 13. 8. 1953, Franc Leben, nastopil službo 13. 8. 1953, Franc Leskovar, nastopil službo 20. 8. 1953, Vinko Murko, nastopil službo 1. 8. 1953, Ludvik Munda, nastopil službo 11. 8. 1953, Ivan Malek, nastopil službo 20. 8. 1953, Franc Nigerl, nastopil službo 10. 8. 1953, Ludvik Ostroško, nastopil službo 13. 8. 1953, Anton Pal, nastopil službo 19. 8. 1953, Peter Rzdolf, nastopil službo 8. 7. 1953, Ivan Ratajč, nastopil službo 1. 8. 1953, Justin Repič, nastopil službo 20. 8. 1953, Alojz Slatič, nastopil službo 1. 8. 1953, Stanko Svenšek, nastopil službo 17. 8. 1953, Jakob Smiljan, nastopil službo 20. 8. 1953, Jernej Širovnik, nastopil službo 11. 8. 1953, Franc Štajner, nastopil službo 12. 8. 1953, Otmar Vedlin, nastopil službo 11. 8. 1953, Janez Vrtačnik, nastopil službo 12. 8. 1953, Mirkó Vinter, nastopil službo 17. 8. 1953, Alojz Vtič, nastopil službo 17. 8. 1953, Franc Zagoršek, nastopil službo 7. 8. 1953, Stefan Znidarič, nastopil službo 11. 8. 1953, Anton Zerk, nastopil službo 11. 8. 1953, An

ton Žumer, nastopil službo 11. 8. 1953.

11 LET:
Franc Bauman, nastopil službo 3. 8. 1954, Stanko Cernenšek, nastopil službo 2. 8. 1954, Jožef Emeršič, nastopil službo 3. 8. 1954, Franc Horvat, nastopil službo 30. 8. 1954, Alojz Levanič, nastopil službo 5. 8. 1954, Jože Rogina, nastopil službo 5. 8. 1954, Angela Rzdolf, nastopila službo 16. 8. 1954, Mirjan Vedlin, nastopil službo 4. 8. 1954, Jurij Zupanc, nastopil službo 5. 8. 1954.

10 LET:
Janez Bauman, nastopil službo 22. 8. 1955, Rudolf Emeršič, nastopil službo 13. 8. 1955, Anton Fajfarič, nastopil službo 6. 8. 1955, Jožef Frank, nastopil službo 22. 8. 1955, Peter Gegič, nastopil službo 24. 8. 1955, Franc Koren, nastopil službo 24. 8. 1955, Franc Koren, nastopil službo 6. 8. 1955, Franc Klajnšek, nastopil službo 13. 8. 1955, Rudolf Kurbus, nastopil službo 20. 8. 1955, Feliks Kmetec, nastopil službo 22. 8. 1955, Franc Pišek, nastopil službo 22. 8. 1955, Stanko Sok 8. 8. 1955, Avgust Zemljčič 11. 8. 1955.

NOVI ČLANI KOLEKTIVA:

Kristina Horvat, uslužbenka, Ivan Emeršič, orodjar, Ostoja Indjič, ključavničar, Alojz Miheleč, ključavničar, Alojz Kekec, delavec, Alojz Koletnik, delavec, Janez Cafuta, delavec, Boja Stabuč, PKV ključavničar, Života Markovič, strugar in Jože Zajc, delavec.

ODSLI IZ PODJETJA:

Alojz Drevenšek, Jože Paurman, Jože Klaneček, Franc Crne, Blaž Herman, Herman Erjavec, Stanislav Kolarič, Franc Mlakar.

UMRLI:

Marjan Kokol, rojen 19. 8. 1938, umrl 13. 8. 1965; Tomaž Topolovec, rojen 22. 8. 1936, umrl 12. 8. 1965.

NAŠ 50-LETNIK:

Friderik Koser, rojen 23. 8. 1915.

NOVI DRUŽINSKI ČLANI:

Družina Cetl je dobila hčer Vido, družina Antona Čeha je dobila sina Vladimira, družina Franca Kodriča je dobila sina Franca, družina Antona Sardinška je dobila sina Stojana, družina Miroslava Ciglarja je dobila sina Andreja, družina Vincenca Maroha je dobila hčer Justino, družina Franca Hazimalija je dobila sina Franca, družina Zdravka Kontiča je dobila sina Denisa, družina Mihaela Podgorška je dobila hčer Ido, družina Janeza Bombeka je dobila hčer Danico, družina Renate Zupanič je dobila sina Matjaža, družina Mihajla Krambergerja je dobila hčer Mihaelo.

Obveščamo vse člane kolektiva, da javijo kadrovskemu oddelku vsako spremembo bivališča, nadalje zaposlitev žene, ki doslej ni bila zaposlena, prijav-

ljajo novorojenčke in otroke, ki so sicer zavarovani po roditelju, ki je zaposlen izven našega podjetja, ker vpliva število nezaposlenih oziroma neposkrbljenih družinskih članov na višino izplačane hranarine v primeru bolezenskega dopusta.

(Nadaljevanje s 5. strani)
sila, ki prebija silose in spravljaja boksit do mlinov.

Glede izločanja sode iz luga je vodja DE poudaril, da naj se čimbolj izkoristijo naprave, ki so namenjene izločanju, ker bomo edino s tem očistili naše luge in povečali proizvodnjo. Poudaril je, da mora vsak član kolektiva v DE glinice dati vse od sebe, da bi našo proizvodnjo čimprej res spravili na zahtevano raven, kajti vsak lahko mnogo stori, da bi se to tudi resnično uresničilo. Nekateri člani sveta so predlagali, da naj sindikalna podružnica v najkrajšem času skliče masovne proizvodne sestanke s članstvom in da jih temeljito seznani z novo gospodarsko reformo in o položaju našega podjetja v bodoče — predvsem pa še DE glinice.

Pri vsem tem je bilo mnogo govora o materialni odgovornosti članov kolektiva delovne enote glinice, seveda s poudarkom na odgovornosti vodilnega kadra, od vodje DE pa vse do predelavcev, ki so dolžni, da skrbijo, da se vsi sprejeti ukrepi tudi uresničujejo. Nenehno je treba skrbeti za racionalno izkoriščanje surovin ter o razmetavanju raznega materiala, predvsem pa o tem, da je vsa obstoječa delovna sila res pravilno izkoriščena. Se vedno vlada po obratih nedisciplina, kot je neizvrševanje postavljenih nalog od strani predpostavljeneh, spanje na delovnih mestih in neopravičeno izostajanje z dela itd. Zato je svet proizvajalcev delovne enote sprejel ustrezni sklep, po katerem

Starši naj predložijo v mesecu septembru potrdila o šolanju za otroke, ki so že ali bodo v tekočem letu dopolnili 15 let starosti. Potrdila so potrebna za potrjevanje zdravstvenih izkaznic.

M. T.

je treba takoj ukrepati, da bi to odpravili, v skrajnem primeru pa bomo nediscipliniranim in nepopravljivim članom kolektiva DE tudi odpovedali delovno razmerje. Sicer morda na prvi pogled izgleda tak sklep SPDE malce drastičen, toda do sprejetja takega sklepa je člane vodilo dejstvo, da v novih pogojih gospodarjenja člani kolektiva ne bodo trpeli v svoji sredini lenuhov in tistih, ki jim je tovarna le postranska dejavnost in katerim ni mar, v kakšnem položaju se nahaja podjetje po novi gospodarski reformi.

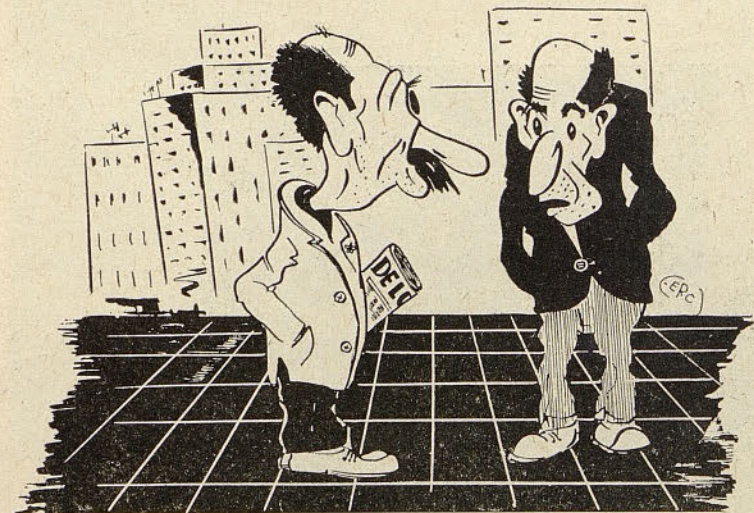
-ko-

(Nadaljevanje s 7. strani)

št. 1283: Ing. Bogičević — Fotočelija, št. 1284: Ing. Milanković — Proizvodnja i prenos el. energije II, št. 1285: Aleš Strojnik — Usmerniki, št. 1286: T. H. Carr — Elektrane I, št. 1287: Ing. Avčin — Splošna električna in magnetna merjenja, št. 1289: Nemško-slovenski slovar, št. 1290: K. Ražnjevič — Toplinske tablice i diagrami, št. 1291: M. Velimirovič — Ilustrirani leksikon tehničkih znanja, št. 1292: Velimir Kruz — Tehnička mehanika I, št. 1293: Velimir Kruz — Tehnička mehanika II, št. 1294: Ing. Milenković — Valjanje čeličnih limova i traka, št. 1295: Ing. Pajević — Livenje gvožđa i čelika, št. 1296: Ing. Milenković — Hladno izvlačenje žica, šipki in cevi, št. 1297: Ing. Pešić — Priručnik z gvožđe i čelik, št. 1298: Ing. Sass — Dubbels Taschenbuch für den Maschinenbau I, št. 1299: Ing. Sass — Dubbels Taschenbuch für den Maschinenbau II, št. 1300: Tomšič — Slovensko-nemški slovar, št. 1301: Tomšič — Nemško-slovenski slovar, št. 1302: Dr. Pretnar — Francosko-slovenski slovar, št. 1303: Dr. Rant — Verdampfen in Theorie und Praxis, št. 1304: Dr. Rant — Verdampfen Diagramme, št. 1305: Dr. Gardonoff — Toxikologie des Fluors, št. 1306: Peulič — Gradjevinske konstrukcije I, št. 1307: Peulič — Gradjevinske konstrukcije II.

STROKOVNI CASOPISI:

Tehnika št. 6, 7, 8, 9 — 1965, Beograd, Kemija u industriji št. 3, 4, 5, 6, 7, 8, Zagreb, Hemijska industrija št. 5, 6, 7, 8, 9, Beograd, Avtomatika št. 1 — 1965, Ljubljana, Funkschau št. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 — 1965, München, Elektronik št. 5, 6, 7, 8, 9 — 1965, München, ETZ-A št. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 — 1965, Berlin, ETZ-B št. 8/9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 — 1965, Berlin, E und M št. 5, 6, 7, 8, 1965, Wien, Metall št. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 — 1965, Berlin, Angewandte Chemie št. 1—16, Frankfurt, Chemie Ing. Technik št. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, Berlin,

Zasleduješ dnevni tisk?
O, da, najbolj me zanima humor ...

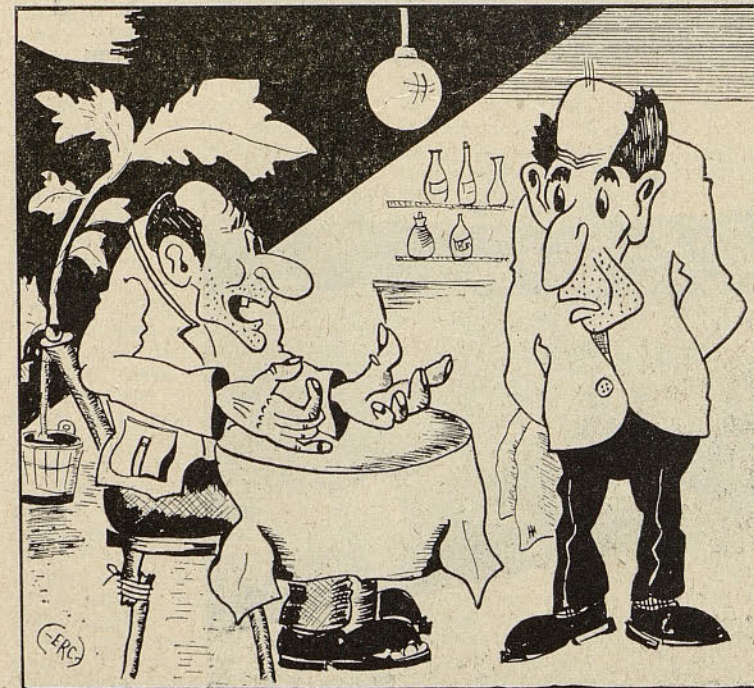
KRIŽANKA

	1			3	
4			5		6
7			8		
9			10		
11		12		13	
14					
	15				

VODORAVNO: 1. zelene površine v tovarni, 4. kemični znak za aluminij, 5. kos celote, 7. nikalnica, 8. žensko ime, 9. osebni zaimek, 10. osebni zaimek, 11. spremljevalec ognja, 13. avtomobilska oznaka za Rijeko, 14. srbsko moško ime, 15. žitarica.

NAVPIČNO: 1. beli prah — osnova za proizvodnjo aluminija, 2. časovni prišlov, 3. plačilno sredstvo, 4. pozitivna elektroda, 6. vrata v plotovih, 12. svojini zaimek.

(UPA)

Prosim, prinesite mi nekaj, česar doslej še nisem imel!
Morda možgančke?